

Jó Pajtás

2019. X. 10.

73. évf., 27. szám

Fotó: Dávid Csilla

Mimikri

A rejtőzködés
és az álcázás
mesterei

Miért
hazudunk?

Vers- és prózamondó verseny novemberben

Találkozzunk november 9-én Udvarnokon – A 9. Szűcs Imre Gyermekvers- és Prózamondó Verseny meghirdetése

Szűcs Imre Gyermekvers- és Prózamondó Versenyünket minden évben Udvarnokon (Banatski dvor) tartjuk meg, ugyanis ebben a bánáti falucskában született versenyünk névadója, szerkesztőségünk néhai oszlopos tagja. Az idei vetélkedő – mely immár 9. a sorban – időpontja **november 9-e**, a hónap második szombatja.

Törhetitek tehát máris a fejetekeket, mit választanátok a vajdasági magyar irodalomból, hisz ez a verseny jó alkalom arra, hogy vidékünk szülötteinek alkotásai se merüljenek feledésbe. Reméljük, hogy ismét szép számban jelentkeztek sok település számos iskolájából.

Íme még egyszer röviden az elvárásaink:

* A megmérettetésre A VAJDASÁGI MAGYAR KÖLTÉSZET és PRÓZA EGÉSZÉBŐL lehet művet választani. A népmese kivételével minden olyan prózai mű számításba jöhet, melynek ismert a szerzője és vajdasági.

* Egy-egy mű előadása ne haladja meg az 5 percet!

* Akárcsak tavaly, ezúttal is egy-egy korosztályban iskolánként legtöbb egy tanuló indulhat. A tanintézmények mellett művelődési egyesületek is benevezhetik a tanulókat.

* Autóbusz indítására sajnos nincs lehetőségünk, és útiköltséget sem áll módunkban megtéríteni, de jó hír, hogy versenyünkön benevezési díj nincs.

* A versenyen természetesen részt vehet minden vajdasági általános iskolás tanuló.

* Négy kategóriát hirdetünk:

1. korcsoport: 1–2. osztályosok
2. korcsoport: 3–4. osztályosok
3. korcsoport: 5–6. osztályosok
4. korcsoport: 7–8. osztályosok.

* Felkészüléshez ajánljuk a Bordás Győző válogatásában 2013-ban közreadott **Ezüsttulipán** című kötetet, mely a vajdasági magyar lírából válogatott, és a Szép Magyar Könyv címet tavaly elnyerő kiadványunkat, a **Tigrisléleket**, mely vajdasági szerzők prózájából ad válogatást.

* A győzteseket ezúttal is megjutalmazzuk.

* **Legkésőbb október 25-éig kell dönteni arról, kik képviselhetik iskolájukat az udvarnoki döntőn.** A továbbjutók adatait (név, kor, osztály, iskola, település, felkészítő pedagógus, telefon, valamint a kiválasztott mű szerzője és címe) **október 31-éig** kell eljuttatni szerkesztőségünkbe.

Kérjük a tanárokat, hogy idén is vállalják fel a versenyt! Mindennemű kérdéssel hozzánk fordulhatnak a 021/457-100-as telefonszámon vagy a jopajtas.szerk@magyarszo.rs e-mail-címen. A rendezvény támogatói az udvarnoki szervezők és a begaszentgyörgyi önkormányzat, valamint a Magyar Szó Kft. mellett jeles vajdasági magyar művelődési intézmények lesznek.

Jó készülődést, várjuk jelentkezéseket!

Antalovics Péter

(formagyakorlat)

most az van, ami nincs.
most az nincs, ami lenne.
most van egy nap az égen,
ezt látom éjjelente.
most az van, ami látszik.
most látszik, ami nincs.
most bárhova képzelek,
még karcsú árnyékok sincs.
most kell nekem egy játék,
hogy lefoglaljam magam,
most úgy döntöttem, lesznek
saját üres szavam.
most nem kell semmi béke,
hiába írsz rám fészen.
most nem haragszom magamra,
nem haragszom egészen.
most azt írod, hogy galamb,
most elolvasom tényleg,
de válaszolni még nem
tudok neked, értsd meg.
most érzek egy kis pátoszt,
hisz úgy vagyunk, hogy mégsem,
de félreteszem szívemet,
hogy neved be ne véssem.
most felvillan a kék fény,
de hangod rég elvettem,
most nézd végre te az üres
ablakot helyettem.
most kattintok, mit írtál,
persze nem írok vissza,
mert így izgalmas a játék,
és nem jó, ami tiszta.
most van egy nap az égen,
ezt mindig látom éjjel,
te fekiüdsz tovább mellettem,
én játszom majd a fénnel.

Néhány napja nekem szegezték a kérdést az ötödikesek: vajon miért lettem magyartanár, és mindig magyartanár akartam-e lenni? Egy viccel ütöttem el, miszerint csupán annyi történt, hogy matektanárnak túl buta lennék. De ez elgondolkodtatott arról, hogy miért is lettem magyartanár, mi más lehettem volna helyette, ha nem ezt a hivatást választom. Felmerült bennem az is, hogy milyen foglalkozásokra nem lesz szükség a jövőben. Megnyugtattam magam, hogy magyartanára mindig szükség lesz, robotok nem tudnak művészeti tárgyakat sem oktatni. De bizonyos, hogy egy rakás munkakörben a jövőben nem lesz szükség az emberi munkára.

Már a jelen és a közeljövő foglalkozásai is nagyon mások, mint amit a szüleink választottak anno. Mert tudod vajon, hogy mi csinál egy szoftvertesztelő? És egy projektmenedzser?

Mi leszel, ha nagy leszel?

Avagy a jövő foglalkozásai

Az account menedzser vajon mi fán terem? A rendszergazdának mi a dolga? Hát a robotikai mérnöknek? A jövőben, akárhogyan is tiltakoznánk, sok helyen számítógépek és robotok váltják az embert. De persze ezeket a gépeket is el kell készítenie valakinek. Varró Dániel felkérésre nemrégiben rimes formában magyarázta el a mai világ által megkövetelt új munkaköröket.

Kódot írok, mint a kémek,
számítógépül beszélek.
Kitalálsz egy jó kis tervet,
elmondom a kompjúternek.

Így fejleszték szoftvert, sokat,
telefonra játékokat,
GPS-t a kocsitokba
(belefér egy kicsi tokba),
szimulálhatsz helikoptert,
hogyha írok neki szoftvert,
határt csak a képzelet szab!
És egész nap gépezek csak.

Könnyen rájöhettél a megoldásra, a szoftver-fejlesztő, programozó keveredett a rímek közé. Tűnjön akármilyen távolinak is a pályaválasztás, mégis érdemes időben gondolkodni rajta, és azon, hogy egyáltalán milyen tudásra lesz szükségünk a jövő társadalmában és munkahelyein.

Herédi Károly

Taliándörögdon jártak a péterrévei lányok

„Taliándörögdtől Balatontól nem messze lévő nyugodt, természetközeli környezetben várja a kikapcsolódni vágyókat. A hely kiválóan alkalmas a város forgatagából kikívánczozó, felüdülni vágyó családok számára, a természet közelsége, a festői környezet látványa, a falut körülölelő nyugalom miatt egyaránt” – olvasom az interneten, ugyanis még sose hallottam e magyarországi faluról, ezért megnéztem a neten.

Hogyan jutottak el oda a péterrévei Samu Mihály iskola nyolcadikosai, **Kisúri Hermína** és **Árpás Anna**?

– Részt vettünk Bovánovics Lúciával és Bartsz Ritával a Négy határon át című pályázaton – kezd a mesélésbe Anna. – Mi Goór Erikával, a péterrévei komp tulajdonosával készítettünk riportot. Péterrévénél nincs a Tiszán híd, viszont több embernek van földje a bánáti rétben, a Libában, s hogy könnyebben tudjanak közlekedni, a terményt hazahozni, a kompot veszik igénybe. Ráfér több autó, traktor, teherkocsi...Állatokat is szoktak rajta szállítani. Azt is elmondta, hogyan lehet hajtani. A beszélgetés után prezentációt készítettünk, s a versenyen előadtuk azt, amit leírtunk. A négyfordulós vetélkedő döntőjét Zentán tartották, s mi jól teljesítettünk, mert még a kukát is vittük, amivel húzzák a kompot, erre még plusz pontokat lehetett kapni. Mi is táborozást érdemeltünk ki, így kerültünk Taliándörögdre, a táborba. Mivel Lúcia és Réka éppen akkor nyaralni voltak, így csak én mehettem.

Hogy került Hermína is ugyanakkor, ugyanabba a táborba?

Árpás Anna és Kisúri Hermína

– Én a Hétköznapi hősök elnevezésű pályázaton vettem részt. Kutatni kellett olyan személyek után, akik sokat tettek a faluért. Így dr. Kiss Imrere és Lajber Györgyre esett a választásunk. A tanárnővel jártuk a falut, gyűjtöttük az anyagot, videót készítettünk, ugyanis a versenyre prezentációt kellett vinni. Dr. Kiss Imre a falu határain túl is elismert orvos volt, a település legendás orvosa, akinek a nevéhez számos anekdota fűződik. Szerette a gyerekeket, valamint a sakkért is rajongott. Lajber György újságíróval, a Magyar Szó közelmúltban elhunyt munkatársával is foglalkoztunk, ugyanis péterrévei születésű. Sokszor az élőújságon ő vezette a műsort. Sok embert megkérdeztünk, s mindenki szeretettel, elismeréssel beszélt róluk. Az interneten is utánanézünk. Mivel szép eredményt értünk el, engem is

hívtak a magyarországi táborba, Taliándörögdbbe, éppen akkor, mikor Annát is. Így együtt mentünk e csodás helyre, amely nincs messze a Balatontól.

Arról is mesélnek a lányok, hogy hogyan érezték magukat a táborban.

Hermína: Taliándörögdtől egy csöndes kis falu, közel a Balatonhoz. Élmenydús programok mellett nem lehetett unatkozni. El- eljártunk fürödni is a Balatonra.

Anna: Nagyon szép hely Taliándörögdtől. Látunk várjátékokat, ismerkedtünk...

Végezetül szólaljon meg a felkészítő történelemtanárnő, Györe Decsov Emese:

– A Négy határon át elnevezésű verseny megálmodói a Kárpát-medencei Közművelődési Kerekasztal tagjai, közöttük a Vajdasági Magyar Művelődési Intézet. Négy térség csapata vett részt: Vajdaság, Felvidék, Muravidék, Erdély. A diákjaim szép eredményt értek el. Kétnapos szentendrei kiránduláson vehettek részt, valamint egy hatnapos balatoni táborozáson.

A Hétköznapi hőseink című mintaprojekt elsődleges célja, hogy az általános és középiskolás diákok helytörténeti kutatásokat végezzenek. A program lényege, hogy egy-egy kutatáson keresztül emléket állítsanak olyan személyeknek, akik sokat tettek a közösségükért, illetve szűkebb vagy tágabb környezetükért. A kutatások során a diákok feltérképezték, hogy ki mit tett a környezetében, majd ennek alapján választottak közülük olyan személyeket, akiket be szerettek volna mutatni a ma emberének, hogy példaképként állítsák őket valamennyiünk elé – mondta Györe Decsov Emese.

Koncz Erzsébet

Én, tíz év múlva

A topolyai Csáki Lajos iskola nyolcadikosait
faggtuk a jövőről

Kocsis Damján:

Szerintem a jövő teljesen előreláthatatlan, és addig még bármi megtörténhet. Jövőre a Sinkovics József középiskolában szeretnék továbbtanulni gépész- és elektrotechnikusként. Annyi biztos, hogy mindenképpen folytatni szeretném majd a focikarrierem, már öt éve focizok. Először itt, Topolyán szeretnék játszani, viszont később külföldre szeretnék szerződni.

Nagy Virág:

A szegedi gimnáziumba szeretnék iratkozni, és Magyarországon szeretnék majd egyetemista is lenni. Számomra sokkal szimpatikusabb ott folytatni a tanulmányaimat. Gimnáziumba azért mennék, mert szeretem a természettudományokat, és erre a szakra iratkozni. Egyelőre orvos szeretnék lenni, de ez még nem biztos. Ez a szakma azért tetszik, mert szerintem nagyon jó és szép dolog segíteni másokon.

Szabó Rebeka:

Azt, hogy pontosan mi szeretnék lenni, még nem döntöttem el. Érdekelnek a művészetek, ezek közül a néptánc, a szavalás és a rajzolás. Régebben Német Anna tanárnőhöz jártam rajzórara, de már egy éve abbahagytam. Szívesen lerajzolok bármit, de legszívesebben tájképeket készítek. A matek és a tervezés is vonz. Magyarországi művészeti iskolákban gondolkodtam, de ez még a jövő titka!

Nagyidei Márk:

Történelemként képzelem el magam. Egyrészt azért, mert nagyon-nagyon szeretem a történeteket, másrészt, mert amikor majd nagy leszek, át tu-

Balról jobbra: Benacsek Dorián, Nagyidei Márk, Szabó Rebeka, Nagy Virág, Kocsis Damján

dom adni a tudásomat a gyerekeknek. Biztos, hogy ebben a hivatásban is vannak nehézségek, de aki tényleg szereti csinálni, annak öröm. Mindenképpen gimnáziumba szeretnék iratkozni, vagy a szabadkai Kosztolányi Dezsőbe, vagy Magyarországra.

Benacsek Dorián:

Programozó szeretnék lenni. Nagyon tetszik ez a szakma, és Szegeden szeretnék továbbtanulni, mivel úgy gondolom, hogy külföldön érdekesebb. Nagyon szeretek számítógépezni, ezért is választanám a programozói szakmát. Egy programozó például segédprogramokat vagy játékokat is készít.

Turi Orsi

Tehetséggondozó napközi Óbecsén

„Hinnünk kell,
 hogy tehetségesek vagyunk
 valamiben és hogy ezt a valamit
 bármi áron el kell érniünk.”
 Marie Curie

Az óbecsei Petőfi Sándor Általános Iskola is részt vesz az Oktatási Minisztérium egész napos oktatásról szóló kísérleti projektjében, és az intézményben szívesen foglalkoznak a tehetséges diákokkal. A kísérleti programban az ország 1200 iskolája közül egyelőre csak 210 tanintézmény vesz részt.

– Nagy öröm, hogy Óbecse része egy ilyen kísérleti projektnek, az meg külön öröm a számunkra, hogy épp egy olyan iskola, amelynek a megmaradásáért fél évvel ezelőtt még harcolnunk kellett. Ahogy akkor meghozta gyümölcsét az összefogás, úgy most is sikerült megoldanunk a problémát: helyi termelők adományából, a Gerontológiai Központtal együttműködve mégis kerül étel az iskola új ebédlőjének az asztalára. Jövőre ezt már a költségvetésből finanszírozzuk – mondta **Kiss Igor**, a községi tanács szociális védelemmel és európai alapokkal megbízott tagja.

Az ingyenes napköziben 80 tehetséges tanuló délutánonként foglalkozásokon vesz részt, többen készülnek a mesemondó versenyre, játékos formában tanulják a szerb és a német nyelvet, ketten máris voltak Szabadkán megmérettetésen informatikából, és győztek! Megemlékeztek az európai nyelvek napjáról is.

A tanulók kellemes környezetben, a szép, új ebédlőben megebédelnek, majd utána a foglalkozásokig ki lehet használni az időt házi feladatok elkészítésére, tanulásra.

Mint mindig, most is a tanári előtt lévő nagy ülgarnitúrán foglalunk helyet, s arról beszélgetünk, ki milyen foglalkozáson vesz részt

Máris készülnek a Figyelő című diáklap első számának megjelentetésére, tudom meg a főszerkesztőktől, **Tarján Orsolyától** és **Ördög Noémitől**.

Orsolya: Keddenként találkozunk a szerkesztőséggel. Máris megbeszéltük, milyen lesz az első szám, mely október második felében jelenik majd meg. Írunk a tehetséggondozó napkiról, az iskolakezdekről, megbeszéljük, ki kivel készít riportot, vicceket gyűjtünk, a fiúk meg majd legépelik.

Noémi: Orsival közösen dolgozunk. Bemutatjuk a szakkörök munkáját, mert működ-

dik a rajz, az informatika, a matek....szakcsoport. Erről is beszámolunk.

A mesemondó versenyre öten is készülnek: a hetedik **Koncz Antónió**, **Tallós Kinga**, **Deák Evelin**, **Csúri Kira** és az ötödik **Herbatényi Botond**.

Mivel a vetélkedőn Arany László-mesét lehet mondani, így mindannyian az író valamelyik nekik tetsző meséjét mondják.

Ők már szinte mindannyian szép eredményt értek el a szavalás, a mesemondás terén, nem is csoda, hogy máris lázasan készülnek: Antónió Az egyszerű gyerek, Kinga A nyelvez királykisasszony, Evelin a Tancika, Marcika, Kira A szomorú királykisasszony, Botond meg a Kiskakas gyémánt félkrajcárja című mesét mondja. Szorgalmasan gyakorolják nemcsak otthon, hanem az iskolában is délutánonként.

A hetedik **Kaszás Korina**, **Kiskomáromi Zsolna** és a hatodikos **Varró Tódor** a szerb nyelv gyakorlását választotta.

Korina: Szerbiában élünk, s kell, hogy tudjuk a szerb nyelvet. Játssza, beszélgetés formájában tanuljuk, gyakoroljuk a kiejtést. Eljátszottuk, hogy elmegyünk egy kávézóba, s ott beszélgetünk.

Zsolna: Nekem is nagyon megtetszett ez a tanulási forma. A tanár adott egy szöveget, amelyben ott van, kinek mit kell mondania, ha bemegy egy kávézóba. Én tudok szerbül,

de érdekesnek tartottam, s ezért megyek erre a foglalkozásra.

Tódor: Szeretek szerepelni, s tetszik a szerbóra, ugyanis máris készülünk az iskolanapra a Ko nekad u osam című darabbal, ahol én egy kövér fiút alakítok, akinek folyton az evésen jár az esze... Már azt is kiterveztük a tanárnökkel, hogy majd párnákkal kitömött nadrágban szerepelek, hogy teltebbnek tünjek...

Koncz Villó és **Gondos Réka** informatikára, németórára mennek.

Villó: Nagyon megtetszett a német. Éppen úgy, mint Németországban az elsősöknek, mivel először tanuljuk a német nyelvet, nekünk is süvegcsukrot ajándékozott a tanárnök az első órán. Rajzolunk, és játszva tanuljuk a nyelvet.

Réka: Tetszik, mert reklámokat készítünk a számítógépen...

Kinga, aki néptáncol a kultúrkörben, elűjságolja, hogy ő tanította táncolni az iskolatársait, és fölléptek, amikor szeptember 26-án megemlékeztek az európai nyelvek napjáról. Négy állomáson mutatták be a magyar, szerb, angol és német nyelvet, valamint a hozzájuk kötődő kultúrákat, néphagyományokat, tudományokat... Szűcs Budai Engelbert magyartanár, Čuk Daniella, Sági Livia angoltanárnök, Banjanin Suncica szerbtanárnök és Márton Ilona némettanárnök készítették fel a tanulókat. A fényképeket is ők készítették.

Rajzos sikerek

Az OMVK Győr-Moson-Sopron megyei területének szervezete által meghirdetett rajzpályázaton nagyon szépen szerepeltek az EmArt Műhely növendékei. Egyenrangú díjban részesültek a következő gyerekek: Pap Natália, Makai Kitti, Csepella Kiara, Noszkovity Lejla, Dudás Hédi Heléna, Nikolina Stančič, Mamuzsity Annamária és Somogyi Dóra. Az oklevél mellé értékes könyvet kaptak ajándékba.

Nikolina Stančič

Noszkovity Lejla

Mamuzsity Annamária

Csepella Kiara, Makai Kitti

Somogyi Dóra

Dudás Hédi Heléna

Pap Natália

A topolyai Nikola Tesla iskola három csapattal képviseltette magát a WRO robotprogramozási verseny szabadkai országos döntőjén. **Nyuszik csapata:** Námesztovszki Sára és Bence, Virág Zolna (Regular kategória) – 3. hely (tanító: Čagalj Valéria), **Manók csapata:** Kisimre Aina, Lackó Máté, Zsiga Dániel (Regular kategória) – 1. hely (tanító: Cirok Csilla). Regular Elementary kategóriában Balázs Horváth Ábel, Fenyvesi Gergő 1. helyezést ért el (tanító: Harkai Ákos). Minden csapat hősiesen helytállt. Gratulálunk mindenkinek!

Robotfeltalálók

Szabadkán, a Magyar Tannyelvű Tanítóképző Karon szeptember 26-án tartották a WRO robotprogramozási versenyt. A csapatoknak meg kellett építeniük a saját robotjukat, illetve beprogramozták a szerkezetet, hogy teljesíteni tudja a feladatokat. Az óbcesei Petőfi Sándor Általános Iskola két 5. osztályos tanulója, **Bátori Flórián** és **Herbatényi Botond** 2. helyezést ért el a korcsoportjában.

Dávid Bálint Adrienn informatikatanár elmondta, hogy a Magyar Tannyelvű Tanítóképző Karon augusztusban mintegy 20 pedagógus két napon át a robotok alkalmazásáról és a programozásról tanulhatott.

– E képzés célja az volt, hogy felkészüljünk a robotprogramozó versenyre, megismerjük a szoftvert, megismerjük az eszközt, megnézzük, milyen versenyfeladatok lesznek. A képzés végén minden iskola kapott egy eszközt, és itthon el tudtuk indítani a felkészülést a gyerekekkel. Huszonkét csoportban összesen 66 gyerek vett részt a versenyen, négy kategóriában folyt a vetélkedő: az alsósok, az 5–6. és a 7–8. osztályosok, valamint a középiskolások kategóriájában. Nagyon örülünk a helyezésnek – mondta a tanár.

A díjazottakat arról kérdeztem, hogy mióta foglalkoztatja őket a robotika, hogyan készültek a vetélkedőre, mi mindennel foglalkoznak még.

Flóriánt már ötéves kora óta foglalkoztatja a robotkészítés. Akkor jelentette ki, hogy robotfeltaláló lesz. Ez a terv azóta sem változott.

– Eddig különböző dobozokból készítettem robotot, melyre elemmel működő fényeket is raktam. Fából is készítettem robotfejet. A robotikával igazán most kezdtem ismerkedni, amikor a tanár nő keresett robotikát kedvelő diákokat az 5. osztályban. Kiskoromban a lego is egyike volt azoknak a játékoknak, melyekkel szívesen játszottam. Leginkább járműveket készítettem sablon alapján. A versenyre azért jelentkeztem, mert minden álmom az volt, hogy jobban megismerkedjek a robotikával. Az informatikatanártól sokat tanultam az előkészítők során.

Szeretnék jövőre is részt venni ilyen vagy hasonló versenyen, és minél többet megtanulni az informatika területén. Mostanában a számítógépes ismeretek, képszerkesztő programok töltik be a szabadidő nagy részét, valamint a gitár...

Bátori Flórián és Herbatényi Botond a tanárnővel

Botond negyedikes korában látott az iskolában egy robotikabemutatót, s akkor kezdett igazán érdeklődni a robotika iránt.

– Kiskoromban sokat játszottam a legóval, mivel testvérem is szeretett építkezni, így én is. Mindenféle épületeket, járműveket építettünk... Ezt a robotot apró legóelemekből raktuk össze, közöttük volt 2 motor. Egy, amelynek segítségével haladt, és egy, amivel az emelő karjait mozgatta. A robot testébe beépítettünk egy kis programot, amely az utasításokat vitte szét a szenzorokba és a motorokba. A tanárnőtől a rövid idő alatt is rengeteget megtanultam, sokat gyakoroltunk. Így még jobban megszerettem a robotikát. Szeretnék még többet megtanulni, valamint újabb versenyeken részt venni. Különböző szeretek táncolni is, tagja vagyok a Petőfi Sándor Magyar Kultúrkör néptáncsoportjának, a zeneiskolában pedig hegedülni tanulok.

Ha nem is jutnak el a robot-világbajnokságra, sebj! Van még idejük, hiszen még csak ötödikesek.

Koncz Erzsébet
Foto: Bátori Szilvia

Testközelben a tudománnyal

Az óbcesei Petőfi Sándor iskola negyedikes tanulói a Kutatók Éjszakáján

A barátság

Nekem az egyik legfontosabb dolog az életemben.

Fontos, hogy a barátban megbízzak, ne csapjon be, kitartsa mellettem, hogy számíthatunk egymásra. A barátság pár óra alatt alakul ki, és hosszú évek során válhat igazán szorossá. Sok együtt töltött idő, komoly témák megbeszélése, titkok felfedése kell hozzá. Megismerjük egymás hibáit, gyenge pontjait is, és kitartunk egymás mellett. A távolság sem vethet véget e köteléknek a mai technikának köszönhetően.

A barátság értékes dolog, amit ápolni és védeni kell, hisz egy életre szól...

**Kisutcai Ivett, 4. osztály,
Petőfi Sándor iskola, Óbecse**

A legjobb barátnőm

*Legjobb barátnőm neve Kitti,
Mindig szeretek vele lenni.*

*Ismert engem kiskorom óta,
Majdnem mindent tudok róla.*

*Néha kicsit felidegesítem,
De attól még nagyon szeretem.*

*A héten a kedvenc napom,
Amikor Kittit meglátogatom.*

*Mindig jó a hangulat,
Csodásan érzem magamat!*

*Kitti most egyetemre jár,
Sajnos ritkábban látjuk már.*

**Gábor Enikő, 6. osztály,
Csáki Lajos iskola, Topolya**

Nagyszénáson voltunk

2019. 06. 21-én Nagyszénásra utaztunk. Anett, Viki, Anita, anyukám és én mentünk, meg még Illyefalváról is jöttek fiatalok.

Nagyszénáson a község házán fogadott minket a polgármester. Utána mentünk a szállásra. Másnap volt egy 10-15 perces reggeli torna, utána a falunap keretében még özpörköltet, babgulyást, szármát is főztek. Volt vízifoci, amiben részt is vettünk. Este koncertek is voltak, ahol fellépett Pixi, Essem, Bódi Csabi és még sokan mások. Utolsó nap a fürdőben voltunk, ami szerintem mindenkinek tetszett.

Remélem, jövőre is megyünk. Néhány dolog, ami Nagyszénáson történt, az ott is marad.

Tóth Tímea, 7. osztály, Petőfi Sándor iskola, Magyarcsernye

A barátság

Nagyon értékes dolog a barátság. Sokféle barátság létezik...

Fontos emberi kapcsolat. Szokásom mondani, hogy mindenki a barátom, de szüleim mindig kijavítanak, hogy barát csak egy lehet... Az igaz barát mellettem áll jóban-rosszban, minden titkomat elmondhatom neki, és soha nem fecsegi ki. Egyszerűen mindig kiáll mellettem, és ez kölcsönös. Tanulunk egymás hibáiból, és tanácsot adunk egymásnak.

Büszke vagyok a barátomra, és nagyon becsülöm a barátságunkat!

**Becsei Bence, 4. osztály,
Petőfi Sándor iskola, Óbecse**

LogIQai tábor

Idén második alkalommal vettem részt a muzslyai LogIQai táborban.

Ez a tábor hatnapos volt. Több helyről érkeztek a táborozók, Csernyéről hatan mentünk el. A szállásunk az iskolában volt. Mindennap többféle logikai és anyanyelvi feladatot kaptunk. Délután többnyire játszottunk (pl. amőbáztunk).

A mindennapi foglalkozások mellett egy újvidéki kirándulást is szerveztek. A kirándulás alatt körbejártuk a várost. Jókat beszélgettünk és nevettünk a kiránduláson is.

A tábori jó hangulatot csak fokozta, hogy elmentünk a muzslyai aratóünnepségre. Ez az esemény azért tetszett annyira, mert részt vettünk a játékokon. Ötfős csapatokat alakítottunk ki. A feladatokhoz pontosság, ügyesség, gyorsaság és taktika is kellett. Különböző feladatokkal mérhettük össze ügyességünket. A játékok között kötélhúzás is volt. Mi lettünk az elsők ezen a vetélkedőn.

Nagyon tetszett ez a tábor, remélem, jövőre is ott lehetek.

Nagy Anita, 8. osztály, Petőfi Sándor iskola, Magyarcsernye

Az ősz

*Ősszel lehullanak a fáról a levelek,
és elfújja a szelek.
A kutyám nem szereti a szelet,
mert a neve Elek.*

*Múlnak a hetek,
jönnek már a téli jelek.
Elbújnak a verebek,
néha előbukkannak az éhes fejek.*

Pastyik Dorina, 6. osztály, Csáki Lajos iskola, Topolya

Beszélgetés édesanyámmal (Riport)

Édesanyámat kérdezem a sütés-főzésről.

- Mit szeretsz legjobban főzni?
– Nagyon szeretek főzni, de legjobban a pörkölteket szeretem.
- Mit szeretsz legjobban sütni?
– A kalácsféléket szeretem a legjobban.
- Hány éves korodban tanultál meg főzni-sütni?
– A férjhez menésem után kezdtem tanulgatni.
- Kitől tanultál meg főzni-sütni?
– Anyukámtól, de sok receptet olvastam szakácskönyvekből.

Erdélyi Pataki Lára, 5. osztály, J. J. Zmaj iskola, Szabadka

- Mi volt a legrosszabb, amit csináltál?
 - A legelső kalácsom és egy odakozmált babléves. Ezeket ki kellett dobni.
 - A legelső étel, amit csináltál?
 - Paradicsomléves, ami kissé savanyú lett és kelt kalács, ami olyan kemény lett, hogy még a disznók sem bírták elrágni.
 - Mit tudsz legjobban készíteni?
 - Szerintem legjobb a túros pogácsa és a croissant.
 - A családod részére nehéz-e főzni?
 - Igen, de az évek alatt kitapasztaltam, hogy mit szerettek enni.
 - Van-e úgy, hogy nincs kedved főzni?
 - Ritkán, de amikor belekezek, már megy minden magától.
- Köszönöm, hogy engem választottál! További jó sütés-főzést!

Nagy Márk, 7. osztály, Arany János iskola, Orom

Az iskolatábla panasza

Egy régi tábla vagyok, idén már negyvenéves leszek. A harmadik tanteremben van a helyem.

Régen volt már az a nap, amikor megérkeztem ebbe az iskolába. Amint felraktak a falra, rájöttem, hogy többé nem mozdulhatok. Ez nagyon elszomorított. Körülnéztem a teremben, s láttam a gyerekeket, akik megfogták a krétát, majd végigcsikorgatták rajtam. Ez kellemetlen érzés volt, de amikor hideg vízzel és puha szivaccsal letöröltek, máris jobban éreztem magam. Azóta már megszoktam, hogy írnak rám, és mindig izgatottan várom a tanév végét, amikor színes rajzokkal díszítenek fel. Azt viszont nem szeretem, ha órák után nem törölnek le vagy ha hegyes körzővel szürkálnak. Ha beszélni tudnék, elmondanám a gyerekeknek, hogy mindez nagyon elszomorít. Sok érdekes tanórán veszek részt nap mint nap, de néha unatkozom, mert minden évben ugyanazt a tananyagot hallgatom végig.

Mióta megérkeztek az okostáblák, attól félek, hogy engem ezentúl egyre ritkábban fognak használni, s egyszer végleg lecsereálnak. Bár áram nélkül ők sem okosabbak nálam.

Bibu Tara, 5. osztály, Sonja Marinković iskola, Szentmihály

Egy napom az iskolában

Kacagás, futkározás, sorakozás, tanulás. Így múlik el egy napom az iskolában.

Első órán álmosak, a másodikon már frissebbek vagyunk, harmadikra meg már mosolygósan vonulunk be. Minden órán egy kis okulás, a végén már példás a munkánk. Ide-oda megyünk, szaladunk, óráról nehogy lemaradjunk.

Szünetben játékok, a lányok beszélgetnek, a fiúk inkább szaladgálnak, hintáznak, mászkálnak. Amikor megszólal a csengő, gyorsan sorako-

Álmodtam

Fehér Nikolett, 4. osztály, J. J. Zmaj iskola, Magyarkanizsa

zunk, a tanár szólít, és már benn is vagyunk a teremben. Minden órán új anyag, gyakorlunk, majd ellenőrzőt írunk.

Egyik könnyű, a másik egy picikét bonyolultabb, de a mi osztályunk ügyesebb, mint gondolnád.

Horváth Edina, 5. osztály, Hunyadi János iskola, Csantavér

Az én lovam

Egy hűvös, nyári estén megérkezett a lovam. Már nagyon vártam, hogy eljőjön ez a pillanat.

A lovam tizenegy éves. Libertina a neve, nyári fekete színű. Szeme nagy és szintén barna, hosszú szempillái vannak. A farka, illetve a sörénye dús. Szokott hemperegni, olyankor a fél udvar porban áll, lábai a magasban vannak. Nagyon szeretek rajta lovagolni, általában a határban szoktunk apukámmal. Szokott vicces fejeket is fölvenni, például van, hogy nevet, nagyokat ásít. Be kell vallanom, rettentően szereti a hasát. Egész álló nap csak eszik. Hereszénát és szárat kap, uzsonnára répát és almát. Mindennap tisztítom. A napokban én voltam az ő fodrásza. Egy picit vágtam a sörényéből. Sok időt töltünk együtt. Vezetgetni is szoktam. Nem adnám őt semmiért sem. Lovak nélkül nem tudnék élni, nem tudnám elképzelni az életem. Számomra a földi paradicsom a lovak között van. Én a lóban egy olyan igazi barátot találtam, aki mindig őszintén reagál a viselkedésemre, és soha nem csal meg engem. Én azért szeretek lovagolni, mert olyankor megnyugszik. Számomra egyfajta kikapcsolódás ez a sport. Ha tehetném, egész életemben csak lovagolnék. Sokkal különlegesebb sport, mint a többi. Hiszen itt a sporttárs nem egy eszköz, egy élettelen tárgy, hanem egy féltonna, saját gondolatokkal bíró izomkolosszus. A lovaglás egyfajta magatartásforma is, hiszen a ló megtanítja az embert viselkedni.

Nagyon örülök, hogy van egy lovam. Sok közös élményünk van, és még remélhetőleg sok lesz.

Januskó Kitti, 5. osztály, Hunyadi János iskola, Csantavér

Fagyi

Molnár Lilla, 4. osztály, J. J. Zmaj iskola, Magyarkanizsa

Nem lehet elbújni a kínai szuperkamera elől

Az 500 megapixeles, mesterséges intelligenciával megtámogatott kamera egy stadionnyi ember közül kiszúr bárkit.

Hivatalosan katonai és (nemzet)biztonsági célokra használhatják majd fel azt a gigászi felbontású kamerát, melynek első prototípusa most készült el – hol máshol, mint a világ legjobban bekamerázott országában, Kínában.

A Fudani Egyetem, a csangcsuni Optikai Központ és a csangcsuni műszaki egyetem

által közösen készített giga-kamera képes arra, hogy egy stadionnyi emberről elképesztően részletes panorámafelvételt készítsen, majd a rendszer mögött álló mesterséges intelligencia a felvétel elemzésével azonnal képes célpontokat és tárgyakat beazonosítani a kifinomult arc- és tárgyfelismerő algoritmusnak köszönhetően.

Hogy ilyen kamerák üzembe állhatnak rövid időn belül a világ legjobban megfigyelt országában (jövőre Kínában a becslések szerint több mint 600 millió biztonsági kamera üzemel majd), nem kérdés, ugyanakkor már a fejlesztőcsapatban is felmerültek olyan aggodalmak, hogy a kameraszörny kiterjedt használata súlyosan sértheti a magánélethez való jogot.

Létezhet-e éjjel szivárvány?

Szivárványt akkor láthatunk, ha egyszerre esik az eső és süt a nap – ezt már egészen kicsi korában megtanulja az ember. Később, ha odafigyel fizikaórára, azt is megtudja, hogy az egész háttérben a fénytörés jelensége áll. A napfény megtörik a vízcseppeken, mint egy prizmán, és a különböző hullámhosszú összetevőire bomlik, ezért láthatjuk hét sávban a teljes szín-spektrumot, kívülről befelé haladva: vörös, narancs, sárga, zöld, türkizkék, sötétkék és ibolya.

De látott már valaki éjjeli szivárványt?

A meglepő válasz az, hogy igen, a Hold fénye (ami persze valójában közönséges napfény, ami a Hold felszínéről verődik vissza) is képes ilyet létrehozni bizonyos körülmények között.

A holdfénynek először is a lehető legerősebbnek kell lennie, vagyis telihold szükségessé, és olyan helyszín, ahol elenyésző a fényszennyezés. A fénynek lapos szögben kell érkezni, tehát a Holdnak alacsonyan kell állnia az égen. És végül rengeteg vízpárának kell a levegőben lennie, nem elég egy sima eső, mint a nappali szivárványhoz. Az optimális hely nagyobb vízesések tövében van, vagy aránylag magasan fekvő esőerdőben, például a Costa Rica-i köderdőkben.

Mivel sötétben az ember elég gyengén érzékeli a színeket, a holdszivárványt sokszor nem színesnek, hanem sima fehérnek látjuk, csak egy hosszú záridővel készült fotó mutatja meg a színes sávokat rajta.

Viktória-vízesés, Zambia

Otthona a holtfa

A Magyar Rovartani Társaság internetes szavazásán fölényes többséggel nyert a havasi cincér (*Rosalia alpina*), így ez a faj lett 2019 rovára. Két vetélytársával – a kis Apolló-lepkével és a magyar tarszával – együtt közösségi jelentőségű faj, vagyis szerepel az Európai Unió élőhelyvédelmi irányelvének mellékletein.

Carl von Linné, a kettős nevezéktan és az élővilág hierarchikus rendszerének megalkotója 1758-ban írta le a fajt még *Cerambyx alpinus* néven. A leírás alapjául egy több mint 50 évvel korábban, 1703. július 12-én fogott bogár szolgált, melyet a svájci Alpokban, a mai Sankt Gallen kanton területén, a Tamina folyó völgyében találtak. A faji jelző, illetve a bogár köznapi neve a legtöbb európai nyelvben az Alpokra vagy a havasokra utal, ám ez némiképp félrevezető. A havasi cincérnek ugyanis nincs köze a havas hegy-csúcsokhoz, és korántsem csak az Alpokban fordul elő.

A havasi cincér leginkább bükkösökben él, általában 300 és 2000 méter közötti tenger-

szint feletti magasságban (minél délebbre megyünk, annál magasabban, a bükk elterjedésének megfelelően). Más erdőtársulásokban sokkal ritkább, és azokban leginkább akkor fordul elő, ha bükk is található bennük. Lárva azért a bükkön kívül más fafajok, például a közönséges gyertyán, a juhar-, kőris- és hársfajok, a hegyi szil és a vadcsereznye fáját is fogyasztja.

Elterjedési területe keletnyugati irányban az Urál déli részétől Spanyolországban a Kantábriai-hegységig található. Északon a határ a Franciaország közepén, Dél-Németországban, Csehországban és Lengyelország déli részén, majd a Fekete-tenger északi peremén húzódó sáv, de ezeken a helyeken a faj már nagyon ritka, és a kipusztulás szélén áll. Délen megtalálható Szicíliáig, Görögország legdélibb és Törökország északi részéig.

Ha libabőrös leszel a zenétől, különleges aggyal ajándékozhatott meg a sors

Néhányan időről-időre az érzelmesebb vagy megindítóbb zeneszámokat hallgatva azt vehetik észre, hogy „libabőrösök” lesznek, s eközben intenzíven átérzik a zene hangulatát, az általa közvetített érzelmeket. Egy tanulmány szerint némileg különleges, egyedinek is mondható agyszerkezete lehet azoknak, akik viszonylag gyakran élnek át hasonlókat.

Matthew Sachs, a Harvard Egyetem egykori hallgatója 2016-ban olyan embereket kezdett vizsgálni, akik libabőrösök lettek a zene hallatán. A kutatás során összesen 20 diákot figyeltek meg, akik közül tízen – bevallásuk szerint – hasonlókat éltek át, míg másik tíz diák azt mond-

ta, hogy nem lettek libabőrösök a zenehallgatástól.

Mindegyikük agyról képet alkottak, és megfigyelték, hogy azok, akik érzelmi-fizikális reakciót mutattak a zenére, némileg a többiekétől eltérő agyi szerkezettel rendelkeztek. A kutatók megfigyelése szerint az ő agyukban sűrűbb volt azon agyi szövetek felépítése, amelyek a hallásért és az érzelmek feldolgozásáért felelős területeket hivatottak összekötni.

Fontos megjegyezni, hogy ez egy kis mintán végzett kutatás volt, Sachs viszont további vizsgálatokat tervez, amelyek során már a zenehallgatás közben is figyelnék az emberek agyát, annak aktivitását.

Az álcázás mesterei

A mimikri olyan alkalmazkodást jelent, mely során egy élőlény felveszi vagy utánozza egy másik élőlény vagy a környezet mintáját, színét, külalakját, szagát, viselkedését. A megtévesztő alkalmazkodás célja általában az önvédelem, ilyen eset az álcázás, más néven kamuflázs, ami a környezetbe való beolvadást jelenti. Másik módja a Mertens-féle mimikri, amikor az élőlény egy másik, veszélyes élőlény külsejét „ölti fel”, így riasztva el a rá nézve fenyegető ellenfeleket. A megtévesztés másik lehetséges célja a zsákmány sikeres megközelítése, aminek egyik válfaja a Peckham-féle vagy agresszív mimikri, ilyenkor a ragadozó a zsákmányfajtaéhoz vagy egy arra veszélytelen élőlényhez válik hasonlónak.

Színészkedés

A háttérbe beleillés egyik példáját olyan halak ikráinál láthatjuk, melyek a nyílt tengerben élnek. Ezek az ikrák sokszor teljesen átlátszóak, csaknem láthatatlanok a szem számára. Az álcázás fontos dolog, mert a legtöbb állat versenyben van más fajokkal az élelemért és menedéért. Ez a verseny gyakran az egyedek között is és természetes ellenségeikkel is folyik. Sok állatnál a színén, formáján és színészkedésén múlik, hogy meg tudja-e védeni önmagát vagy oda tud-e somfordálni zsákmányához. A mozdulatlanul maradás képessége is nagyon fontos az álcázás megértésében. Sok állat számára a mozdulatlanul maradás jelenti az egyetlen védekezést a ragadozók ellen. Az álcázás azonban nemcsak rejtőzködő, hanem megtévesztő is lehet. A mimikri, vagyis a támadó vagy undort keltő fajok formájának, színének és szokásainak utánzása is jó példa erre.

Szélhámos növények

A növények például számos beporzási stratégiát dolgoztak ki az évmilliók során a fennmaradásuk érdekében. Leggyakrabban utánzással élnek, és nem is akárhogyan! Mivel rá vannak utalva a rovarokra, így valahogy magukhoz kell őket csalogatniuk. Legtöbbször a virágok nyí-

lásakor ízletes nektárt termel, külön erre a célra, ami a rovarok egyik kedvenc csemegéje. Vannak azonban olyan rafinált egyedek is, akik megspórolják az energiaigényes nektártermelést, és máshogy veszik rá a rovarokat a beporzásukra. Mondjuk, küllemükben hasonlónak válnak a nektártermelő virágokhoz, és már oda is vonzották az ingyen munkára a megtévesztett rovarokat. Mire az áldozatok észbe kapnak, és csalódottan távozásra szánják el magukat, már rég elvégezték a beporzást. Az orchideafélék között sok utánzó növény fordul elő.

Egy tőzgeboglár nevű növény igen rafinált eszközöket vet be a cél érdekében: virágában kis csillogó gömböcskék nőnek, amelyek úgy tűnnek a rovarok számára, mintha nektárcseppek lennének. És ha ez még mind nem lenne elég, léteznek olyan növények is, melyek az orruknál fogva vezetik meg a rovarokat. Egyes orchideák olyan illatot is árasztanak, hogy az még a valódi nőtény rovaroknál is kíváncsabbá teszi őket. A kakaófa is ezzel a módszerrel él: apró, jelentéktelen küllemű virágai gombaillatot árasztanak, mivel beporzóik a gombalegyek, amelyek petéik számára keresnek megfelelő (gomba) alanyt.

Rejtőzködők

Nem az állatok a megtévesztés egyedüli mesterei: egy tanulmány szerint a növények is képesek hasonló álcázási trükkökre. Ott van például az *Corydalis hemidicentra*.

A Kínai Tudományos Akadémia (CAS) Kunmingi Botanikai Intézete és az Exeteri Egyetem kutatói összehasonlították az állatok és a növények által használt kamuflázstechnikákat. Arra jutottak, hogy bizonyos növények is egy sor olyan trükköt alkalmaznak, amelyekről korábban úgy vélték, hogy csak az állatok képesek rá.

Ilyen módszerek a környezet imitálása, egy tárgy észlelhető körvonalainak a megtérése és az álcázás, melynek során egy jelentéktelen

tárgyhoz, például kőhöz hasonlatossá alakulva bújnak el a ragadozók elől. A *Trends in Ecology and Evolution* című szaklapban korábban közzétett tanulmány szerint az egyik álcázó növényfaj, a *Corydalis hemidicentra* leveleinek színe mindig alkalmazkodik a kő színéhez, amilyen él.

„Ezek a növények megmutatják, hogyan használható az álcázás a különböző élettereken” – mondta Niu Jang kutató. Szerinte a kamuflázs az állatok fő védekezési stratégiája, melyet 150 éven át az evolúció illusztrálására és tanulmányozására használtak. A növények által alkalmazott technikákat azonban sokkal kevésbé tanulmányozták. A szakemberek ebben a kutatásban meg akarják találni a növényi és állati kamuflázs közötti hasonlóságokat és felismerni, milyen fontos ökológiai és evolúciós kérdéseket vethet fel ez a jelenség.

Corydalis hemidicentra Kína délnyugati részén

...itt sűrű színen

A két hazug legény

(Magyar népmese)

Egyszer volt, hol nem volt, volt egyszer egy legény. Elindult, hogy hazugsággal keresse meg a kenyerét. Ment, ment, de biz nem sokáig ment, összetalálkozott egy másik legénnyel.

– Jó napot! – mondta neki.
 – Jó napot! Hova mész?
 – Hát én elindultam valamerre, hogy valami ingyen ennivalót keressek.
 – Én is éppen oda indultam – mondta a másik. – Tudsz-e nagyot hazudni?
 – Tudok. Te tudsz-e reá még nagyobbbat?
 – Én is tudok.
 – Akkor menjünk együtt!
 – Menjünk!
 Elindultak vándorolni.
 Hát ahogy mennek, mennek, egyezkednek, szembe jön velük egy alispán hintón.
 – Jó napot, legények!
 – Jó napot!
 – Hol voltatok?
 – Mi Pesten.
 – Dehogyan voltatok Pesten, most mentek arrafelé.
 – Mi pedig Pesten voltunk.
 – Ha ott voltatok, akkor mondjátok meg, hogy Pesten mi újság.
 – Arra ne menjen, mert ott nagy az újság – mondja az egyik legény.
 – Hát mi az újság?
 – Ott akkora madarat mutogatnak, hogy egyik szárnya Pesten s a másik Budán van.
 – Menj el, te nagy hazug, hát hogy mondatsz ilyet? Ekkora madár a világon nincs – mondta az alispán, s mert hazudott a legény, kiadta a parancsot a hajdúnak: – Hajdú, huszonötöt a fenekére!

Le is húzzák a hazug legényt, s huszonötöt rávernek a fenekére. Azt mondja a legény nagy mérgesen:

– Megálljon, mert megmondom Mátyás királynak! Hogy mert engem megveretni, amikor tudom, hogy ez igaz?

Megijedt az alispán, s megkérdezi a másik legénytől.

– Igaz-e, amit mond a barátod?
 – Hát azt én nem tudom, hazudnék, ha mondanám, de azt láttam, hogy akkora nagy tojást mutogatnak, hogy két vasrúddal emelgetik.

Gondolkozik az alispán. Hát azt a nagy tojást csak az a nagy madár tojhatta.

– Adok száz forintot, csak ne mondd meg senkinek, hogy megvertelek.

Oda is adta a száz forintot, s a legények mentek tovább. Nem sokáig mentek, megint találkoztak egy hajdúval, s egy hintóval, amiben ismét egy alispán ült.

– Jó napot!
 – Jó napot, legények, hol voltatok?
 – Mi Pesten.
 – Hogy lettetek volna Pesten, mikor most mentek arrafelé?
 – Mi pedig ott voltunk.
 – Ha ott voltatok, akkor mondjátok meg, hogy mi újság.
 – Mi újság? – mondja az egyik. – Nem is merem mondani. Meggyulladt a Duna.

– Ó, menj el, te! – hitetlenkedett az alispán.
 – Hát a Duna hogy gyulladt volna meg?
 – Pedig meggyulladt, s szalmát hordanak bele, hogy eloltsák – bizonygatta a legény.

Azt mondja erre az alispán:

– Hajdú, huszonötöt a fenekére! – Hát abba a szent helybe rávertek huszonötöt a fenekére.

– Megálljon, mert megmondom Mátyás királynak, amiért ártatlanul megvert! – kiabálta a legény.

Gondolkodik az alispán, s kérdezi a másik legényt:

– Te, igaz, amit a barátod mond?

– Hát azt én nem láttam, hazudnék, ha én mondanám, hogy igaz. De azt tudom, hogy annyi a sült hal, hogy nem lehet lépni tőle.

Gondolja magában az alispán: hát akkor csak ugyan meggyulladhatott a Duna, hogyha annyi sült hal van ott.

– Ne mondd meg, az istenért, senkinek, hogy megvertelek! – kérte, s adott a legénynek száz forintot.

– Dehogyan mondjuk! – ígérték.

Mentek tovább. Hát ahogy mentek tovább, megint jött egy alispán.

– Jó napot, legények!

– Jó napot!

– Hát ti hol voltatok?

– Mi Pesten.

– Ne mondjátok, most mentek arrafelé.

– Mi pedig ott voltunk.

– Hát mi újság Pesten? Ha ott voltatok, mondjátok valamit!

– Jaj – mondta a hazug legény –, az égből egy darabocská leszakadt.

– Ó, menj el te, hát ha leszakadt volna, akkor itt is le volna szakadva. Hogy mondhatasz ilyet?

– Pedig ez az igazság – mondta a legény.

– Hajdú, huszonötöt a fenekére! – kiáltott erre az alispán.

Amikor rávertek huszonötöt, megfenyegette a legény az alispánt:

– Megálljon, mert megmondom Mátyás királynak, hogy engem ártatlanul itt megveretett.

Kérdezte az alispán a másik legényt:

– Hallod-e, igaz, amit a barátod mond?

– Hát azt én nem tudom, nem akarok hazudni, én ezt nem láttam. De azt láttam, hogy egy hatalmas lajtorja* van a földtől az égig odátámasztva, s azon az angyalok sírva járkálnak le s fel.

– Hát akkor igaz lehet – mondja az alispán. Adok száz forintot, csak ne mondjátok meg senkinek a verést!

Oda is adta a száz forintot a legényeknek, s azzal az alispán ment egyfelé, a két legény a háromszáz forinttal másfelé. S örvendtek, hogy három megveréssel kerestek háromszáz forintot. S még ma is élnek, ha meg nem haltak.

* Lajtorja: Mászóeszköz, amely rendszerint fából, ritkábban fémből vagy kötélből készül, és lehetővé teszi, hogy rajta felmászhasson magasabb helyre jussunk; létra. A lajtorja legegyszerűbb formája két hosszú rúdból (kötélből) és ezeket egymással párhuzamosan összekötő fokokból áll. Égi lajtorja – szokatlanul magas, sovány személy

Jakob lajtorjája – A bibliai Jakab álmában egy felállított létrát látott, amely az égig ért, és az angyalok fel s alá járkáltak rajta.

Németh István Önleírás (Részlet)

A. T. egyszer azt mondta, amikor már erősen benne járt a hetvenben, mi-ként teszem azt én manapság a Sors kegyelméből, hogy nem írok több novellát, elég volt, kész. Valahogy jómagam is így vagyok vele. Részint, mert képtelen vagyok olyan történetet írni, amelyet ma elvár az írótól a „közízlés”, amelyből hiányzik a mese, a cselekmény, viszont tömve van úgynevezett „életérzésekkel”, követhetetlen „gondolatokkal”, túl rövid vagy túl hosszú mondatokkal, másrészt mert csakugyan úgy érzem, ahogy A. T. mondta: elég volt, kész.

Viszont egy szerkesztő másként áll hozzá a dolgokhoz.

Neki „kéziratra” van szüksége.

Lehetőleg trendi kéziratra.

Hát akkor rossz helyen kopogtattok, kedves barátaim, különösen, amikor az én ajtómon. Visszaemlékezve meglehetősen hosszúra nyúlt pályámra, so-hase voltam képes a trendit nyakon ragadni. Minduntalan kicsúszott a mar-komból. Mint az eleven csikhal.

No, de az Úristen úgy gyúrta meg az íróféleket (is), olyan anyagból da-gasztotta őket, hogy a hiúság kovászából egy csipetnyivel több került beléjük, mint a közönséges halandókba, így jómagam is, néminemű nyösztetés után bedőltem, s megígértem a szerkesztőnek, hogy ha mégis ki tudok valamit sajtolni kiszikkadt kebelemből, ott lesz az asztalán a kézirat.

A megadott témára. Amit én sohas szerettem. Mármost a megadott té-mára való komponálást. Még újságíró koromban sem. Mindig is szívesebben dédelgettem, ajnázogattam a saját ötleteimet, még ha azok nemegyszer gü-gyécskéek voltak is, mint a főnökeimét, akik közül nem egy csak akkor vett irónt a kezébe, ha a nevét kellett valamiféle szerződés alá odanyalazni.

Most mégis (nem mondom, nem először, de talán utoljára) beadtam a de-rekam. Vessm papírra az önéletrajzomat. Vagy annak egy részletét. A leírán-dó részletet szabadon választhatom. Hát ennek csakugyan nehéz ellenállni. Mármost hogy szabadon mozoghatok a megadott témán belül. Hurrá!

Törni kezdem a fejem, hogy a meglehetősen zökkenőmentes, kiegyensú-lyozottnak mondható életemből melyik legyen az a kiragadott részlet, epizód, amelyből, ha sikerül papírra vetnem, magamra ismerjek. Nem az olvasó, ha-nem jómagam. Mert még a mai napig is az a meggyőződése, hogy az olva-sót a mese, a történet ragadja magával, függetlenül attól, mennyire passzol az az író életéhez. Hacsak maga az író élete nem egy regény. Hál' istennek, az enyém nem volt regényes. Még a kalandnak kínálkozó alkalmat se tudtam ki-használni, amit az alábbi igaz történet bizonyítani fog, ha hitelesen, ihletetten vissza tudom adni. Történt, hogy egy fényes, kora őszi napon Z.-be küldött ki a szerkesztőm, abba a kisvárosba, ahol különben volt állandó tudósítónk, egy javakorabeli elvált asszony, aki ennek ellenére, mármost, hogy elvált, az AFŽ (antifasiszta nők szervezete) helyi szervezetének örökös zászlóvivő-je volt. Kisvárost mondtam, jöllehet a mi vidékünkön megkülönböztetésül alig beszélhetünk nagyvárosokról, még a legnépesebbet is inkább Európa legnagyobb falujaként emlegették, mint nagyvárosként. No de ezekkel a dol-gokkal a mai napig nem vagyunk egészen tisztában, hiszen éppen nemrég, tehát 2005-ben T. O. kisvárosnak nevezte K.-t, a szülőfalumat, amely faluból sohas lesz kisváros, mert mielőtt azzá izmosodna, eltűnik a föld színéről.

Író-olvasó találkozó Hertelendyfalván (1995) (fotó: Dávid Csilla)

Máris a vének csendes fészke, kivételt az a néhány ifjú kollégám képez, akik nem biztos, hogy az írásban kollégájuknak tartanak.

Szóval kiszálltam Z.-be. Emlékszem, pedig nem tegnap történt, hogy egy szép, fényes kora őszi nap volt. Főnököm utasítására, ahogy a vonatról le-szálltam – leginkább vonattal jártuk a terepet még akkoriban, de előfordult, hogy kerékpáron, sőt a tanyavilágba kikutyagolva egyik dűlőről a másikra pa-rasztszekéren zötyöggették át bennünket a gazdaismerőseink, mert a terepen igyekeztünk ismeretséget kötni és teremteni az arra érdemes emberekkel –, gyalogosan fáradtam be a vidéki szerkesztőségbe, amely egyetlen szobácská-ból állt, benne az AFŽ-s múlttal rendelkező kolléganővel, aki már várt, mert a főnököm megtelefonálta neki, hogy ott várjon rám s lásson el megfelelő utasításokkal, minthogy még gyerekcipőben jártam a szakmában.

Ahogy beléptem a szűk kis szobácskába, a kolléganő szinte föl pattant a szerkesztő, egyben a szobácska egyetlen asztala mellől, s ölelésre tárt karok-kal, lelkesedve mondta:

– Te vagy az? Már vártalak!

Leültetett, majd elmondtam, mi járatban vagyok.

– Mindent tudok! – nyugtatott meg nem szűnő kedvességgel.

Nem mondom, viselkedése kissé zavarba ejtett, mert úgy nézett rám, úgy falt a szemével, mintha a legjobb tanítványa lettem volna.

– Lent már találkoztunk. Emlékszel?

– Hogyne! Persze! – dadogtam, s éreztem, hogy belevörösödöm.

Holott én csak arra emlékeztem, miket mondtak az idősebb kollégák, köz-tük a szerkesztőm is jelenlegi ajnázogatómról, aki jó elvtársnő, ám kissé nehéz-kes stílusú újságíró, s ilyenkor sohas felejtik el megjegyezni – mert, ugye, go-noszkozni roppant szeretünk! – azt a klasszikus értékke csiszolódott mondatát, amit nem csak kimondott – a szó elszáll, az írás megmarad! –, de le is írt egyik Z.-ből küldött tudósításában, miszerint „A kisváros apraja-nagyját május elseje reggele felloccsolt utcákkal és *kivirágzott* májusfákkal várta.” Az ügyeletes szer-kesztőnek annyira megtetszett ez a mondat, hogy kiemelte a kusza szövegből, és a tudósítási címéül ültötte. Csak zárójelben jegyzem meg, hogy kolléganőnk sokéves újságírói munkásságának ez volt az egyetlen mondata, amely kiállta az idők próbáját. Ha azonban így haladok az önleírással, sosem érek a végére, pedig se kispőzében, se nagyregényben nem állok a vég nélküli locsogást.

Egy ember ült az udvaron...

Egy ember ül az udvaron – ez a címe Németh István egyik első elbeszéléskötetének. A múlt idő pedig annak szól, hogy Németh István néhány napja elhunyt. Ránk marad az, hogy életrajzának végpontját bejegyezzük és hogy megemlékezzünk egy jelentős életműről.

A próza- és újságíró Németh István 1930. augusztus 18-án született Kishegyesen, és művei ennek a vidéknek a világát, élményeit viszhangozzák. Gyerekeknek (és felnőttek-

nek) írt meséi, elbeszélései és novellái mellett Németh István újságíróként is jelentőset alkotott. Szövegei, ahogyan a fenti „önleírásban” mondja, nem trendiek, nem akarnak irodal-mi divatoknak megfelelni, valamihez hasonlí-tani. Műveiben hangsúlyos a vidék, a táj sze-repe, de mindig az emberek és emberi sorsok, arcok érdeklik leginkább.

Ő volt az egyik utolsó nagy öregje a vaj-dasági magyar irodalomnak, műveit valóban

olvassák, olvasták és szerették, szeretik az emberek. Bár a világ, így az olvasók ízlése is megváltozott, Németh István írásai között mégis rá lehet lelni olyan szövegekre, amelyek, bár „korszerűtlenek” sokak mai vilásképe szerint, de megőriznek és megmutatnak vala-mit a szülőföldről és az emberségről is. Olyan dolgokról tehát, amelyeket nem lenne szabad szem elől téveszteni.

Herédi Károly

Mi a camouflage?

A camouflage a francia „camouflier” szóból ered, és álcázást, leplezést jelent. Az álcázás technikáját először a katonák használták, terepmintás öltözetet viseltek, és az arcukra is hasonló színű festéket kentek, így tudtak leginkább beleolvadni a környezetükbe és észrevétlenek maradni.

Liu Bolin pekingi művész Shandong tartományban született 1973-ban. A kínai művész egyedi képessége, hogy úgy tud beolvadni a környezetbe, mint egy kaméleon. Leglátványosabb művei az őt ábrázoló fotók, amelyeken tetőtől talpig befestve, sokszor több órányi precízióval a háttérhez igazítva beleolvad a környezetébe.

A testfestés művészetét mesterien alkalmazó asszisztensek segítségével a teste fokozatosan egybeolvad a háttérrel, míg teljesen el nem tűnik. A folyamat állítólag tíz órát is igénybe vehet. Az elmúlt években Liu Bolin különösen nagy nemzetközi elismerést szerzett magának. Liu azt mondta, hogy megtapasztalta, milyen a társadalom sötét oldalához tartozni, azt az érzést, hogy senki nem törődött vele, nem voltak emberi kapcsolata, innen származik az ötlet, hogy beolvad a környezetbe, mintha ott se lenne. Művészetének központi témája az egyén és a társadalom kapcsolata, valamint az ember és a természet viszonya.

Célja – saját elmondása szerint –, hogy ki-kényszerítse belőlünk a gondolkodást ember és természet, gondolat és politikai hatalom viszonyáról.

“Újból és újból felteszem a kérdést magamnak, hogy miért is csinálom ezt az egészet, és mindig ugyanaz a válasz: meg akarom találni, mi a kapocs az emberek és az általuk létrehozott dolgok között” – magyarázta a művész.

Képeket a világ számos országában készített már, például Kínában, Franciaországban, Olaszországban, Oroszországban és Amerikában.

A kínai művész a kortárs művészet méltán elismert alakja, hiszen alkotásai mély mondanivalót hordoznak magukban a mai kor emberének láthatatlanságáról, arról, hogy a kacetok és romok közt mennyire jelentéktelennek tűnik az ember léte.

Újabb munkáiban Bolin nem a múlt pusztítása elleni tiltakozik, egyszerűen csak “belesimul” a Colosseum köveibe vagy éppen Michelangelo Mózes-szobrába.

Liu Bolinnak legutóbb idén februárban, olaszországi körútja során sikerült nagy figyelmet tanúsítva tökéletesen láthatatlanná válni két Caravaggio-festmény, a Keresztelő Szent János és a Szent Jeromos között, kissé belógva az utóbbi kép elejébe.

A láthatatlan ember

Ezek a képek nagy gonddal, több órányi testfestést és beállítást követően készülnek el, vegyítve a festéssel, szobrászattal, fotográfiával és performansz elemekkel.

A kútra járás meg a törött korsó

A japán vereség Midwaynél a vég kezdetét jelentette

Miután Japán 1941. december 7-én Pearl Harbor kikötőjében megsemmisítette az Egyesült Államok csendes-óceáni haderejének jelentős részét, átmenetileg nagy fölényre tett szert. Ezt kihasználva sorra szállta meg a Fülöp-szigeteket, Szingapúrt, Holland Kelet-Indiát, Új-Guinea északi felét, Új-Britanniát, a Salamon-szigeteket... A japán hadvezetés ennek ellenére nem pihenhetett babérjain. Az amerikai repülőhordozók ugyanis elkerülték a megsemmisítést – a bombázások nem tartózkodtak Pearl Harborban –, és Jamamoto főparancsnok tisztában volt azzal, hogy komoly akadályt jelentenek Japán további terjeszkedésének. Ez különösen akkor igazolódott be, amikor az amerikaiak repülőhordozóról indított nehézbombázói – korábban ez senkinek sem sikerült – japán városokat meggyárakat bombáztak. Ennek a támadásnak hadászati jelentősége nem volt, de így akarták harcba csalni a japán flottát. Sikerült. A japánok ugyanis szörnyen begurultak – eddig ők bombáztak másokat –, és elhatározták, hogy végérvényesen leszámolnak az amerikai flottával.

A támadásuk célpontja Midway szigete volt, bár kissé messze esett Japántól. Évéggett rendkívül bonyolult haditervet dolgoztak ki azzal a céllal, nehogy az amerikaiak kiszimatolják, mire készülnek. De hiába bonyolítottak, az amerikaiak már régen megfejtették a japán tengerészet rejtjeleit, így hamarosan arra is rájöttek, hol fognak támadni a japánok. Midwaynek ugyanis kódneve volt, de egy egyszerű trükkel azt is megfejtették.

Nagyjából ez volt az a pillanat, amikor Japán kezdte elherdálni mindazt az előnyt, amelyre a háború során addig szert tett. Apró hibákat kezdett halmozni. Az első az volt, hogy a figyelemelterelés céljával szétszórta egységeit, míg az amerikaiak a támadás pontos színhelyének ismeretében oda összpontosították erőiket. A második komoly japán hiba az elbizakodás volt. Ők ugyanis ekkor már évek óta háborúztak, és vízen, levegőben meg szárazföldön egyaránt sorra halmozták a győzelmeket. Elhitték önmagukról, hogy így megy ez örök időig. Beleértve a küszöbönálló csatát is, melyben minden a terveik szerint fog alakulni, akárcsak eddig. Nem tudták, hogy még a viccekben sem alakul minden úgy, ahogy Mórnicka elképzelte.

Japán négy repülőhordozót vetett be, az Akagit, a Hirjút, a Kagát és a Szorjút, míg az amerikaiak három repülőhordozót vezényeltek Midway térségébe, ezek közül egyik létezéséről a japánok mitsem tudtak. A Yorktownt ugyanis a japánok a korall-tengeri csatában erősen megrongálták, és úgy saccolták, hogy legalább fél évig harcképtelen lesz. Csakhogy az amerikai hajócsok villámgyorsan annyira helyreporcozták a járgányt, hogy kihajózhatott. Lassabban haladt, de működtek felvonói, és képes volt

repülőgépeket indítani, márpedig egy repülőhordozónak a csapásmérő ereje ebben nyilvánul meg. És a japánok ennek a hajónak a közeledéséről semmit sem tudtak.

Ami hamarosan bekövetkezett, az nagyjából a teljes zűrzavar a harmadik hatványon munkacímét viselheti. A japán tervek szerint az első támadásnak meg kellett volna semmisítenie a repülőtéri berendezéseket és a kifutópályákat Midwayen. Ezt nem sikerült elérniük, ezért újabb támadást kellett intézni. Itt már felborultak a tervek, a hajók ellen felszerelt repülőkről kezdték leszerelni a torpedókat meg a páncéltörő bombákat, és gyújtóbombákkal meg szárazföldi célpontok megsemmisítésére való

A katasztrófa akkor zuhant a japánok nyakába, amikor megjelentek a Yorktown, az Enterprise és a Hornet zuhanóbombázói. Akkor bukkantak fel, amikor a japán vadászgépek üzemanyag fogytán leszállásra, vagy újratöltve felszállásra készültek. Alacsonyan voltak, a támadók pedig magasról érkeztek, a lemegfeszített vadászok miatt pedig a hajók légvédelme nem tudott tüzelni.

Míg 10 órakor úgy tűnt, a japánok kezében a diadal, 10.25-kor már elkönnyvelhették a vereséget. Az amerikai zuhanóbombázók sorra találták el a hordozókat. Az Akagi csak egy találatot kapott, a Szorjú hármat, a Kaga pedig ötöt. Csakhogy a hajók fedélzetén üzemanyaggal feltöltött repülő

Az Enterprise repülőhordozó

bombákkal szerelték fel őket. Tették ezt egyelőre nyugisan, mert ellenséges hajóknak se híre, se hamva nem volt.

Ekkor a japán felderítő repülő hajókat észlelték, meg a Midwayről felszálló gépek – meglehetősen elavultak, tapasztalatlan légénységgel – is támadást intéztek a japán flotta ellen. Találatot nem értek el. Ezt követően össze nem hangolt amerikai támadásokra került sor, közben a japán hordozókon kapkodva hajtották végre a fegyvercserét, fogadták az üzemanyag-feltöltés végett leszálló, meg a sziget felől sebesült pilótákkal érkező megrongált gépeket... Káosz a köbön.

Az amerikai oldalon is halmozódtak a bizonyodalmak, a hordozókról a repülők lassan szálltak fel, összehangolt támadásról szó sem lehetett. A vadászfedezet nélkül támadó lomha torpedóvetőket a mozgékony japán Zérók simán levadászták. Hasonló sorsra jutottak a szigetről felszálló zuhanóbombázók is, melyek tapasztalatlan személyzete dilettáns módon hajtotta végre a támadást. Csakhogy mindez tovább keverte a kártyát, és már nem a haditervek, hanem a rögtönzés meg a hadiszerecsencze vitte a szót.

álltak bombákkal megpakolva, körülöttük a leszerelt torpedók meg bombák. Az alsó fedélzetén is ugyanez volt a helyzet. A másodlagos robbanások hatására a hajók tűzszigetté váltak.

A japánok sem tétlenkedtek, lecsaptak a Yorktownra. Találatok sorát értek el, csak hogy a hordozó erre felkészült. A hajóról sikerült kimenteni a légénységet, majd a tüzeket is eloltották. Úgy tűnt, a Yorktown megmenekül. Másnap azonban elkapta egy tengeralattjáró. Időközben az Enterprise zuhanómonbázói megtalálták a Szorjút, a japánok utolsó hordozóját. Három találatot értek el rajta, tüzek ütöttek ki a hajón, amelyek elérték a torpedóraktárt...

A második világháborúban nyilvánvalóvá vált, hogy az uralja a tengert, aki a levegőben az úr. Hordozóinak elvesztése miatt a japán flotta légi fedezet nélkül maradt, és teljes gözzel hazaindult. Az a tizenkét bomba, amely eltalálta a hordozókat, megfordította a háború menetét a Csendes-óceánon. A legnagyobb japán veszteség azonban nem a négy hordozó volt, hanem a 228 elvesztett repülőgép harcedzett pilótái. Hamarosan beigazolódott, hogy ez pótolhatatlan.

A vég azonban még messze volt.

Ötvenéves rajzfilmsorozatok

Szinte hihetetlen, de egyes rajzfilmsorozatok már fél évszázadot is megérték. Az alábbiakban kitérünk néhány olyan rajzfilmsorozatra, amely már ötven éve nagy népszerűségnek örvend és amelyen generációk nőttek fel.

A Mészga család kalandjai

A Mészga család kalandjai a mai napig is az egyik legnépszerűbb magyar rajzfilmsorozat, amelyet kicsik és nagyok egyaránt szeretnek. Amilyen kalandos azonban Mészgák élete, olyan bonyolult a rajzfilm elkészítésének története. Állítólag az első négy rész még korábban elkészült, és be is mutatták 1968-ban, de pénzühiány miatt félbeszakadt a sorozat gyártása. Miután sikerült támogatáshoz jutni, elkészült a tizenhárom részt magába foglaló Üzenet a jövőből – A Mészga család különös kalandjai című rajzfilmszéria, és megkezdték a sugárzását is. A történet szerint Mészga Gézának és Aladárnak sikerül felvennie a kapcsolatot 30. századi leszármazottjukkal, MZ/X-szel, akivel a jövőbeni újmagyar nyelven tudnak szót érteni. A távoli rokon megértő és segítőkész, a jövőből érkező küldeményei kezdetben lenyűgözőek, később viszont kiderül, hogy a mai ember még nem áll készen a használatukra. A sorozat sikeres lett, 1972-ben elkészült a Mészga Aladár különös kalandjai, majd pedig a Vakáción a Mészga család. Hosszú szünet után, a kétezres évek legelején tervbe vették Mészgák kalandjainak folytatását A Mészga család és az ámitógép címmel, de szintén pénzühiány miatt csupán két rész készült el 2005-ben.

Scooby-Doo és a Rejtély Rt.

Scooby-Doo, sokak kedvenc rejtélyfejtő kuttyája és csapata, a Rejtély Rt., idén lett ötvenéves. A Scooby-Doo, merre vagy? című

rajzfilmsorozatot 1969-ben kezdték el sugározni. Az alaptörténete szerint négy fiatal: Fred, Diána, Vilma és Bozont, valamint egy dán dog, Scooby-Doo, természetfeletti ügyeket oldanak meg és mindig gonosztevőkkel találják szemben magukat. A félszázadik születésnap alkalmából új Scooby-rajzfilmsorozat készült Scooby-Doo and Guess Who? címmel, amelyet a magyar tévéállomások a napokban kezdtek el sugározni. A címe Scooby-Doo és (sz)társai, mivel sztárok, világhírű énekesek, superhősök, sportolók és nyomozók segítik a Rejtély Rt. munkáját. A szériában egyebek közt megjelenik Abraham Lincoln, a Csodanő, Sia, Chris Paul, Batman és Sherlock Holmes karaktere is. Szintén az évforduló alkalmából jövőre érkezik a Scoob!, az első CGI-animációs Scooby-mozifilm, a napokban DVD-n is megjelent a Scooby-Doo! Return to Zombie Island című animációs alkotás, amely az 1998-as Scooby-Doo a zombik szigetén folytatása. Jó szórakozást nyújtanak a One Minute Myste-

ries című websorozat rövidre fogott részei is, amelyek összefoglalnak egy-egy emlékezetes Scooby-epizódot.

Az agyafúrt Rózsaszín Párduc

A Rózsaszín Párduc is ünnepel idén, de ez egy másfajta történet. Maga a rajzfilmkarakter 1963-ban mutatkozott be az azonos című filmben, amelyben Clouseau felügyelőként a nagyszerű Peter Sellerst láthatjuk. A film nagy sikerre tett szert, készültek folytatásai is, de sokan megszerették a rajzfigurát is, amely amellett, hogy megjelent a filmek elején és végén, külön utakat is kezdett járni. 1964-ben készült róla egy rövid animációs alkotás, a kalandjait sorozatként azonban csak 1969-ben kezdték el sugározni. A történet főszereplője természetesen a Rózsaszín Párduc, aki folyton borsot tör az ügyetlenkedő Clouseau felügyelő orra alá. A Rózsaszín Párduchoz elengedhetetlenül kötődik Henry Mancini zenéje is, amely hallatán mindenkinek a kedvelt karakter jut eszébe.

Összeállította: Lukács Melinda

Nagyszabású koncertet adott

Hatalmas közönség előtt és fergeteges hangulatban zajlott le nemrég Budapesten Bryan Adams koncertje. A vérbeli rajongók már délben elkezdtek gyülekezni, holott a kapunyitás 16.30-kor volt. A világsztár koncertje 20 órakor kezdődött. A közönség együtt énekelte Bryan Adamsszal a leghíresebb dalait, ilyen volt például a Summer of 69, a Straight from the Heart vagy az újabb, az Ed Sheerannal közösen írt Shine A Light. A kanadai énekes előtt a Wellhello melegítette be kellőképpen a publikumot. A belépődíj nélküli koncertre a Szerencsejáték Zrt. szervezésében került sor, ezúttal a Skandináv lottó huszadik születésnapja alkalmából. Tavaly szintén egy nagy koncertet szerveztek, akkor Sting és Shaggy adott nagy sikerű, ingyenes koncertet a Hatoslottó harmincadik születésnapján. A szervezők ezúttal is nagy figyelmet fordítottak arra, hogy a koncert élményszámba menjen. Nagy hangsúlyt fektettek mind a hangosításra, mind a látványelemekre, a fényekre is. Arra is ügyeltek, hogy a mozgáskorlátozottak számára megfelelő teret biztosítsanak.

Leginkább a gospel érdekli

A botrányairól, hősködéseiről és beszólásairól, valamint Kim Kardashian férjeként elhíresült amerikai rapper, Kanye West, úgy tűnik, egyre inkább irányt változtat a karrierjében. Tavaly Ye címmel jelentette meg nyolcadik stúdióalbumát, amelyről azt állította, hogy az valójában ő maga, az ő új neve, amelyet vallási meggyőződésből választott. A sztár időközben beharangozta készülő albumát is, amely Jesus is King címmel már a napokban megjelenhet, egy kicsit késik, az elsődleges terv ugyanis az volt, hogy szeptember végén adják ki. Úgy tudni, Chicagóban és New Yorkban, Kanye West már tartott is lemezbemutató koncertet, ahol állítólag azt is mondta, hogy ezentúl nem készítené világi zenét, mostantól gospel előadóként folytatná a pályáját. A Jesus is King-hez egyébként egy dokumentumfilm is társul, amelyben majd azt láthatjuk, hogyan készült Kanye West lemeze, és megismerhetjük az énekes-rapper vallási oldalát is.

Először ad koncertet Budapesten

Jövő nyáron, június 7-én a Papp László Sportaréna-ban ad koncertet Celine Dion. Ez lesz az ünnepezt énekesnő első budapesti koncertje. A popzene történetének egyik legnagyobb és legszélesebb körben elismert szupersztárja nemrég jelentette be a vélhetően idén novemberben megjelenő Courage című album világ körüli turnéjának újabb észak-amerikai és európai állomásait. A turné szeptember 18-án, Québec Cityben kezdődött. Több mint tíz év után ez Celine első koncertkörútja az Egyesült Államokban és Európában. A Courage hat év után az első angol nyelvű lemeze lesz. Világszerte megközelítőleg száz városban mutatja majd be élőben is a hanganyagot. Az európai turné 2020 májusában indul. Az új albumot nagy várakozás övezi, a lemezről eddig három dalt ismerhettek meg a rajongók, az Imperfections, a Lying down és a Courage című zeneszámokat. Celine Dion pályafutása egész fiatalon elkezdődött, és folyamatosan a toplisták szereplője volt.

Ők lépnek fel a Super Bowlon

A Super Bowl Amerika, sőt talán a világ egyik legnépszerűbb sporteseménye. Évről-évre óriási nézettséget produkál, így az sem mindegy, hogy a félidei szünetben kik lépnek fel. A felkérés nagy megtiszteltetésnek számít, a sztároknak pedig a legjobb formájukat kell nyújtaniuk, hiszen rajtuk a világ szeme. Idén a Maroon 5 állt színpadra, és sajnos sokan kritizálták a koncertjüket. A szervezők úgy döntöttek, hogy két hivatalos fellépő is lesz, ez ritka esetnek számít, általában csupán egy-egy közös dalra szoktak beugrani más előadók a műsorba vendégként. A Maroon 5 után sokáig csak találgatások folytak arról, hogy kik lesznek a vendégsztárok. Nemrég azonban hivatalosan is megerősítették, hogy Jennifer Lopez és Shakira szórakoztatják majd a közönséget. Az év legnézettebb műsorának számító amerikaifoci-döntőt február 2-án tartják Floridában.

Jelige: Hatodikos lány
Kedves Bizi!

Rendszeres olvasója vagyok a Jó Pajtásnak, de a Bizalmas sorok a kedvenc oldalam.

Hatodikos lány vagyok, kevés önbizalommal. Ha valaki cikizik, azt elhiszem, és azon bánkódok, amit mondott. Már volt olyan esetem is, hogy olyasmi miatt piszkáltak, amit szeretek csinálni, és ezért azt abba is hagytam, mert féltem, hogy komolyabb csúfolkodásba kezdenek. Nagyon fontos nekem a barátság, de lassan a tanulás fölváltja azt! Most már mind gyakrabban megy el a kedvem mindentől, és csak a tanulás és a stressz marad! Kérlek, segíts!

Előre is köszönöm.

Válasz:

Kedves Hatodikos lány!

A serdülőkor, amiben te is benne vagy, igen ellentmondásos, érzelmekkel, kételyekkel, stresszel teli időszak. Nagyon sokan vagytok, akik eléggé boldogtalanul érzitek magatokat ebben a korban, és ez a boldogtalanág igen gyakran a mások részéről való elfogadással is kapcsolatos. Nem vizsgáltsd túl, de egymás cikizése mindennapos jelenség. Cikizni pedig azért cikiznek, mert látják, hogy te reagálsz a provokációjukra. Amikor látják, hogy sikere van a cikizésnek, annál többször csinálják, és mind jobban és jobban rázállnak az áldozatukra. Újabban a cikizés és a kiközösítés is gyakori a lányok körében is. Alapvető gyógyír a cikizésre az, hogy bármennyire is nehéz, próbáld meg, hogy ne mutasd meg nekik, hogy bánt téged, amit mondanak. Mindenre, amit mondanak neked, egyszerűen csak mosolyogjál. Ha meg tudod tenni, csinálj belőle viccet, és ne vess rajta. Akkor engedd szabadjárá az érzelmeidet, amikor nincs szemtanúd. Jó hatással lehet rád, ha a gondolataidat, érzelmeidet kiírod magadból, megvallozz ezeket a naplódnak. Mindennap, vagy amikor szükségét érzed, beleírsz mindent, amit érzel és amit megmondanál a „cikiseknek”, válogatás nélkül. Ha semmi sem segít, nyugodtan fordulj segítségért az osztályfőnöködhez, az iskola pedagógusához, pszichológusához, akiknek módjuk van rá, hogy orvosolják az erőszakot a közösségben, még a cikizést is.

Semmi esetre se hagyjál fel azokkal a dolgokkal, amiket jókedvvel és szívesen csinálsz! Inkább keress még ilyeneket, mert fontos, hogy jól érezd magadat, örömet lelj valamiben. Így tudod feltölteni az elemeidet, hogy utána jól menjenek az iskolai dolgok, és megbirkózzál a számodra kevésbé érdekes feladatokkal. Inkább keressd azoknak a társaságát, akiknek hasonló az érdeklődési körük, mint neked. Biztosan akad egy-két ilyen lány vagy fiú. Gondolj arra, hogy milyen szerencsétlenek azok, akik semmiben sem lelik örömeiket, csak a cikizésben. Keresd azoknak a társaságát, akikkel jól érzed magadat, még ha ők a szomszédos osztályba járnak is, vagy éppen fiatalabbak, esetleg idősebbek nálad. Semmi esetre se húzd jó be a négy fal közé, és ne temetkezz a sebeidet nyalogatva önsajnálatba.

Bátran, mosolyogva, előre!

Jelige: Szerencsepatkó

Kedves Bizalmas sorok! Drága Bizi!

Kérlek, adjál tanácsot, mit tehetnék, mert rettenetesen zavar, ahogyan a barátnőim az utóbbi időben viselkednek! Hárman vagyunk barátnők, és sokszor megtörténik, hogy ők ketten összefognak ellenem. Ilyenkor szörnyen érzem magam! Sírni is szoktam, és csak arra gondolok, hogy engem már nem is szeretnek. Mit tegyek, hogy ez ne történjen meg? Segíts!

Válasz:

A ti esetetekben is, mint általában az emberi közösségekben, egy nagyon is gyakori lélektani szabályosság mutatkozik meg. Ha hiszed, ha nem, ott, ahol több ember együtt van, előbb-utóbb azt veszik észre, hogy párokba csoportosulnak, párosával folyik a beszélgetés, a kommunikáció. Ez egy tudományosan is bizonyított tény, amelyet a szociálpszichológiában figyeltek meg és írtak le. Úgynevezett „diád” alakul ki. Az ilyen és hasonló jelenségeket a társas lélektan kutatja. Nem sokat lehet tenni ellene, inkább el kell fogadni a helyzetet, vagy bővíteni a barátnők körét, hogy ne függjél olyan nagyon érzelmileg a két barátnőtől. Azt is tudnod kell, hogy nincs két egyforma ember, és az sem lehetséges, hogy mindenkivel, mindig ugyanazon

a hullámhosszon legyél. Emellett mind a hárman állandóan fejlődtek, változtok. Mindemellett a természetetek, érdeklődésetek, gondolkodásotok, elvárásaitok, véleményetek sem egyforma, ezért sokszor úgy tűnik, hogy összekülönböztök, de közben csak heves véleménycsere alakul ki közteket. A leveledből nem tudjuk meg, hogy a barátnőd tudatában vannak-e annak, hogy olyankor, amikor „összefognak ellened”, te hogyan érzed magadat? Biztos, hogy erről nem nagyon beszélgettetek. Ha hallgatsz, és nem öntöd szavakba, amit érzel, sosem fognak másként viselkedni veled, mert maguktól nem jönnek rá, hogy mit is tesznek és hogy te hogyan érzed magadat ilyenkor. Nem tudja mindenki felismerni, hogy mi megy végbe a másik emberben. Nem tudják jól olvasni az emberek testbeszédét és érzelmeit. Különbözik is, az egyes emberek szociális vagy társas intelligenciája nagyon eltérő. Az is normális, hogy még a legjobb barátnők is hébe-hóba összevesznek, és ezt is társas jelenséggé kell elkönyvelnünk. Amit megethatsz, az az, hogy bővíted a baráti körödet, és nem függsz annyira érzelmileg a barátnőidtől. Fontos, hogy a környezetedben legyenek más emberek is, akikkel megoszthatod gondolataidat, érzelmeidet, akikkel együtt töltheted az idődet, ha már olyan gyakran kilógsz a kis baráti körödből.

Jelige: 13

Kedves Bizi! Hetedikes lány vagyok, és a tanácsodra van szükségem. Észrevettem, hogy mindig, amikor valamilyen szülinapra vagy buliba készülök, kijönnek az arcomon a pattanások, és elcsúfítják az arcomat. Olyankor elmegyek mindentől a kedvem! Mit tegyek, hogy ne jöjjenek ki az arcomon?!

Válasz:

Nem vagy egyedül, már ami a pattanásokat illeti! Hidd el, a felnőtteknél ugyanez megtörténik! Akkor ül ki a pattanás az ember orrára vagy állára, amikor legkevésbé van rá szüksége. Persze nem olyan sűrűn, mint serdülőkorban. Ez általában olyankor van, amikor nagyon fontos mindannyiunk számára, hogy jó benyomást keltsünk, például randevű, vizsga, dolgozat vagy éppen tévészereplés előtt. Nagyon egyszerű a magyarázat erre. Bizonyos izgalmi állapotban, stressz hatására a vegetatív idegrendszerünk felfokozott működési rendszerbe lép át, ennek hatására felgyorsul a szívverésünk, felugrik a vérnyomásunk, felgyorsul a légzésünk, megbotlanak a belső elválasztású mirigyek, és pattanások is kiülhetnek, igen sokszor az orrunk hegyére. Ez ellen nem sokat tehetünk, de kihasználhatjuk a modern kozmetikai szerek előnyeit, és mindig kéznél tartjuk valamelyik erre való kencét. Nincs kozmetikai cég, amelyik ne dobott volna a piacra valamilyen formában pattanásgátló vagy -gyógyító szert. Amint érzed a jellegzetes bizsergést, kend be. Ne nyomkodd, vakard a helyét, inkább tegyél rá egy kis jeget, ami gyulladásgátló, és speciális szárító, takaró hatású korrekort. És ne feledd, nem te vagy az egyedüli, aki pattanásokkal küszködsz. Néha az is jó teszt, ha nem csinálsz belőle nagy ügyet és drámát. Előbb el fog múlni.

Kérdéseitekre Bori Mária pszichológus válaszol
e-mail: bizalmas.sorok@gmail.com

S az emberek miért hazudnak?

A növényeknél és az állatoknál a másik élőlény becsapása fajfenntartási célokat szolgál: az életben maradás a tét. Az embereknél erre már rég nincs szükség, akkor vajon milyen okok vezérelnek minket arra, hogy a hazugság eszközével éljünk?

Büntetéstől való félelem

Az embereknél az igazság elhallgatása, elferdítése már kisgyermek korban felfedezhető. A szülők megtévesztésére tett kísérletek már két éves kortól előfordulnak, a négyévesek között pedig már általános jelenség. A legkorábban megjelenő hazugság a büntetés elkerülésére szolgál. A gyerekek ugyanis hamar rájönnek, ha beismerik csínytevéseiket, büntetés vár rájuk. Az pedig nem jó. Inkább nem szólnak ezekről a tettekről, hátha nem derülnek ki.

Anyu öröme

A kicsiknél gyakori, hogy a kitalált történetekkel egyszerűen csak örömet próbálnak szerezni anyjuknak. Ahelyett, hogy bevallanák, igen, ők habzsolták be az egész tábla csokoládét, vagy ők másztak át a szomszéd kertjébe, elkezdene mellébeszélni, hebegni-habogni. Tudják ugyanis, hogy az igazság elszomorítaná szüleiket. Azt is ösztönösen érzik, ha nem mondanak ki dolgokat, vagy ha mást állítanak az igazság helyett, akkor a szülő megnyugszik, és a szülői vidámság őket is jobb kedvre deríti.

Az érzelmek színlelése

A hazugság másik fajtája az érzelmek színlelése. Már hároméves kortól megfigyelhető, hogy a gyerekek palástolják rossz érzéseiket, csalódottságaikat. Ha például nem pont olyan játékot kapnak, amilyenre számítottak vagy vágytak, megpróbálják elrejtetni csalódásukat. Az érzelmek elfedésének képessége az életkorral együtt növekszik, és ebben jellemzően a lányok sikeresebbek.

Megfelelési vágy

Az iskolában a gyerekek egy teljesen új világra kerülnek, ahol először találkoznak a telje-

sítményarányos megítéléssel. Természetes, hogy mindenki meg akar felelni. Ha nem megy, akkor például felelésnél társaitól olyan segítséget várnak, ami megtéveszti a tanárt, azaz más tudására támaszkornak (súgás), illetve dolgozatírásánál illegális módon bővíti ki emlékezetüket (puskázás). Egy gyerek sem akar csalódást okozni a szüleinek, senki nem akar kudarcot vallani az iskolában.

Hazugság = menekülés

A hazugság mögött gyakran a menekülés áll. A valóság elől. A menekülés mögött a félelem, a félelem mögött pedig az elvárás. És a kör be is zárult. Menekülünk, mert elvárják tőlünk, hogy jól teljesítsünk, jó osztályzatot hozzunk, hogy olyanok legyünk, amilyenek valójában nem vagyunk.

Ha kiderül az igazság, jön a lebukás. A másik szemében megjelenik az elviselhetetlen csalódás, vagy jön a menetrend szerinti balhé. Ki kéne állnunk önmagunkért, de a harchoz erő kell, energia. Inkább menekülünk. Hogy hova? Mindegy! Csak el! Aki nem bízik önmagában, vagy akinek negatív az önértékelése, az gyakrabban hazudik, mint karakán társai. A hazugság legtöbbször a gyengeség vagy a megfelelési vágy jele.

A hazugság jele

- Az emberek 70 százalékának magasabb a hangja, amikor hazudik
- Nem néz a másik szemébe, kerüli a partnere tekintetét
- Szokatlan gesztusokat gyakorol, vagy olyan kifejezéseket és szófordulatokat használ, amelyeket korábban nem
- Ütemesen rázza a lábát (idegességében)
- Beszéd közben hunyorít
- A pupillái kitágulnak
- Önkéntelenül többször felhúzza a szemöldökét
- Orrizmai összehúzódnak
- Mindig azonnal van magyarázata, ha kérdőre vonják

Kik a kóros hazudozók?

Aki kényszeres hazudozó, az nem direkt hazudik vagy talál ki sztorikat. Aki ilyen "magas fokon hazudik", nem él álomvilágban, teljesen elhiszi, amit ő mond másoknak. Nem tudatosan teszi mindezt, nem direkt akar megtéveszteni másokat, hiszen ő is elhiszi az egészet. Ennek a betegségnek a hivatalos neve a **konfabuláció**, vagyis a téves emlékezés. Ez azt jelenti, hogy amikor az adott illető fantáziája akarja elmesélni az emlékeit, nem tudja megtenni, hiszen emlékezete folyamatosan megtéveszti őt.

Pár dolog, ami eltántorít a hazudozástól

Persze a legtöbben nem vagyunk kóros hazudozók, mégsem tudjuk elkerülni a hazudást. Hogy mivel tarthatod vissza magad, ha egy ilyen helyzetbe kerülnél? A következő hét pont segít emlékeztetni arra, hogy milyen káros következményei vannak a hazudozásnak. Feltéve, ha ez magadtól nem jutna eszedbe!

1. Nem fogsz emlékezni pontosan, mit hazudtál korábban, hiszen meg sem történt. A lebukás kardja pedig ott fog lebegni a fejed felett.
2. Elvesztet az emberek bizalmát. Vannak, akik, ha csak egyszer is hazugságon kapnak, többet nem bíznak benned. Főleg ha többször is lebuksz. Elég ciki, nem?
3. Ebből egyenesen következik a rossz hírnév. Ezután már senki nem fog hinni neked, sőt lehet, hogy másoknak is elmesélik, hogy te már hazudtál, és nem biztos, hogy ettől megbízható vagy!

4. A sorozatos hazugság függővé tesz. Behúz egy olyan hazugságspirálba, ahonnan elég nehéz kievickélni. Főleg, ha magadról vagy az életedről hazudtál – mit fognak szólni az emberek, ha kiderülnek a kamuk az életedről?

5. Jogi esetekben a legnagyobb butaság a hazugság, hiszen, ha ez kiderül, még meg is büntethetnek.

6. A kapcsolatok rombolója a hazugság. A legtöbb ember becsapva, elárulva érzi magát, ha hazudnak neki. Bizalmatlanabbá is válhatnak az embertársaik iránt, a hazugság pecsétet nyomhat a további kapcsolataikra. Ugye te sem akarsz szándékosan megbántani olyan embereket, akiket szeretsz?

7. Romló önbecsülés. Ha mások rossz véleménnyel vannak rólad, az rád is hat, méghozzá negatívan. Te sem fogod magadat tisztelni, nem fogsz hinni magadban, ezzel gátolod a céljaid elérését.

A nyelvtan és a robotok

Név: Benacsek Dorián
Iskola: Csáki Lajos Általános Iskola
Osztály: 8. d
Kedvenc tantárgy: matek, magyar, kémia

1. Iskolán kívül milyen tevékenységet végzel?

– A Coder Clubba járok, ami egy szombati tevékenység. Ott megtanultam Rubik-kockát kirakni, robotokat programozni, telefonos alkalmazásokhoz programozni.

2. Ezek közül melyik a kedvenced és miért?

– A Rubik-kocka a kedvencem. Azért, mert már kiskorom óta meg szerettem volna tanulni kirakni, és ebben a klubban megtanulhattam.

3. Mióta vagy a Coder tagja, és hol hallottál róla?

– Már három éve járok a Coder Clubba. Először elmentem az egyik nyári táborukba, és láttam, hogy mennyi mindent meg lehet ott tanulni, megtetszett, és ezért elkezdtem járni én is.

4. Mi leszel, ha nagy leszel?

– Programozó.

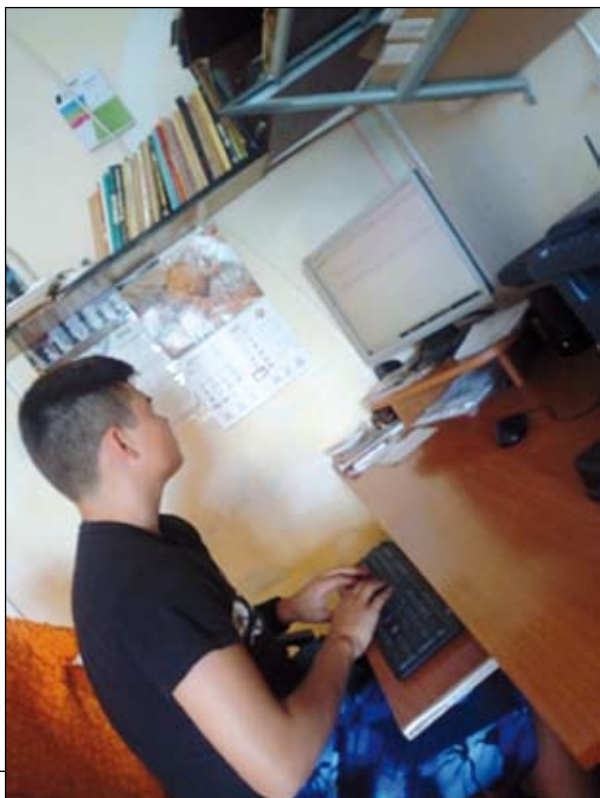
5. Melyik tantárgyakból mentél versenyre?

– Voltam már kémia-, matek- és magyar helyesírási versenyen is. Magyarból sokkal jobban szeretem a nyelvtant, mint az irodalmat. Nagyon szeretek a számokkal is dolgozni!

6. Milyen helyezéseket értél el?

– Matekból hetedikben második lettem, kémiából pedig első, mégis a magyar helyesírási verseny volt a legsikeresebb versenyem.

Turi Orsi

Naplemente emlékezetből

Név: Szabó Szintia

Iskola: Csáki Lajos Általános Iskola

Osztály: 7. c

Kedvenc tantárgy: műszaki (amikor lombfűrészsel dolgozunk), rajz, matek, magyar

1. Mivel foglalkozol iskolán kívül?

– Néptáncra járok már négy éve, nagyon szeretek rajzolni, ez az egyik fő tevékenységem, zenélni is szeretek. Egyszer meg szerettem volna tanulni fuvalázni, de miután rájöttem, hogy ez nem az én hangszerem, vettem egy gitárt. Szóval nemsokára elkezdek majd gitározni, valamint az iskolai kórusban furulyán szoktam kísérni az éneklő diákokat.

2. Milyen versenyeken voltál?

– Voltam magyarból versenyen, ott nem értem el helyezést,

de a középmezőnyben benne voltam. Matematikából is voltam, ám a kedvenc versenyem a műszaki volt. Egy gyufaházat készítettem, amelyet kis gyufaszálakból raktam ki, ott első lettem – ez csak egy egyfordulós községi verseny volt.

3. Miket szeretsz rajzolni?

– Legjobban tájképeket szeretek rajzolni. Azok a mindenem! Amikor a határban meglátok egy naplementét vagy csak egy gyönyörű tájat, otthon lerajzolólok. Én emlékezetből szoktam rajzolni.

4. Milyen versenyen szeretnél még részt venni?

– Nagyon jó lenne, ha rajzból több lehetőség is adódna. Tavaly a mezőgazdasági középiskolában megrendezett rajzpályázaton első lettem – nagyon meglepődtem, mivel nem számítottam arra, hogy helyezést érek el. Jutalomként ecseteket, ceruzákat és még rengeteg mászt kaptam.

5. Hogyan tudod összehangolni a sulit az iskolán kívüli tevékenységeiddel?

– Van, hogy elég nehezen tudom összehangolni, mert néha nyolc órák is van, meg itt kell maradni szakkörökön, de többnyire azért sikerül. Mondjuk a néptáncot elég könnyen be tudom iktatni a napirendembe, hiszen az csak heti két alkalommal van a kora esti órákban, a rajzolás viszont már nehezebben, de arra is szakítok időt.

Turi Orsi

A „szerelmes agy” 13 jellegzetessége

Általában nem nagyon kell bizonyítékot keresni arra, hogy éppen szerelmesek vagyunk, hiszen nem nehéz észrevenni, hogy egyszerűen nem tudunk kiverni valakit a fejünkől, vagy éppen tanulás helyett vele kapcsolatosan fantáziálunk, esetleg már közös tevékenységeket tervezgetünk... A Rutgers Egyetem kutatói szerint az agy nagyon is jellegzetes „tüneteket” mutat akkor, ha szerelmesek vagyunk, ezek ráadásul egészen másfélék, mint amikor ugyanaz az illető nem szerelmes, hanem jó ideje egy hosszú távú, elkötelezett kapcsolatban van, vagy akár erős vágyakozást érez valaki iránt.

Különlegesnek tekintjük „szerelmünk tárgyát”

Amikor szerelmesek vagyunk, hajlamosak vagyunk úgy látni, hogy „szerelmünk tárgya” egészen különleges. Helen Fisher antropológus, a kutatás vezetője úgy véli, hogy a dopamin megemelkedett szintje lehet felelős azért, hogy ennyire egyedinek tartjuk a szerelmünket. Ugyanez a vegyület felelős a figyelemért és az összpontosításért.

A pozitívumokra figyelünk

Az „igazán szerelmes” emberek általában a szerelmük pozitív tulajdonságaira figyelnek, és hajlamosak a negatívok felett akár el is siklani. Ráadásul napközben ugyancsak azt vehetik észre, hogy az egészen hétköznapi tárgyairól is a szerelmük jut eszükbe, és nem egyszer azon kaphatják magukat, hogy vele kapcsolatosan álmodoznak különböző „jele- netekről” és helyzetekről. Ahogyan az előbbi jellegzetességért, úgy ezért a másik félre összpontosító figyelemért is részben a dopamin megemelkedett szintje lehet felelős.

Változékonnyá válnak az érzelmek

Talán nem is meglepő: a szerelem gyakran érzelmi-pszichológiai instabilitáshoz vezet. Az érintettek olyan különböző kedélyállapotok és pszichológiai-mentális állapotok között ingázhatnak, mint a derű, az eufória, az álmatlanság, a szokatlan energikusság, majd akár a legkisebb csalódásra is hatalmába keritheti őket a szorongás, pánik vagy elkeseredettség. Megjelenhetnek olyan fizikai tünetek is, mint a reszketés, a gyors szívverés vagy éppen a szapora légzés.

Makacs és elűzhetetlen gondolatok

A szerelmes emberek általában ébrenlétük több mint 85 százalékában szerelmük tárgyáról merengenek és ábrándoznak, és ezért a

fajta viselkedésért vélhetően az agy középső régiójában a szerotonin alacsonyabb szintje okolható.

Érzelmi függőség

A szerelmes emberek a kapcsolatukban gyakran az érzelmi függőség jeleit mutatják. Ilyen lehet például a féltékenység, a félelem az elutasítástól vagy „szeperációs szorongás”.

A jövő tervezgetése

Újabb jellegzetesség, hogy egyfajta „érzelmi unió” után vágyakoznak szerelmükkel, és igyekeznek kiöltetni, hogyan kerülhetnének még közelebb hozzá. Gyakori az is, hogy a közös jövőjük tervezéséről merengenek napközben.

Megfigyelték, hogy az ösztönzésért, a jutalom felismerésért és az eufóriáért felelős ideghálózatok szinte mindenkinél aktívvá válnak abban az esetben, ha szerelmük arcát látják, rá gondolnak. Ezzel együtt pedig

a szerelmük hasonló reakciókat vált ki, mint a túléléshez szükséges víz vagy élelem iránti sóvárgás.

Erős empátia

A szerelmes emberek általában szerelmükkel szemben erős empátiát éreznek, átérzik a fájdalmukat, mintha csak az ő fájdalmuk volna, és nagy áldozatokra is hajlandók érte.

Összehangolódás

A szerelem általában arra sarkallja az embereket, hogy a mindennapi érdekeiket vagy akár az öltözködésüket, szokásaikat, értékeiket úgy alakítsák, hogy azok összehangolhatóbbak legyenek szerelmük szokásaival, érdekeivel és értékeivel.

„Kezelhetetlen” érzelmek

Fisher és kollégái azt figyelték meg, hogy azok az emberek, akik szerelmesek, úgy érzik, szenvedélyük kezelhetetlen, és valami olyasmi, ami akaratukon kívül történik. Egy 1979-es könyvhöz például 400 férfinak és nőnek tettek fel 200 kérdést a szerelemről, és többen arról számoltak be, hogy tehetetlennek érezték magukat, a szenvedélyüket pedig logikátlanak és szándékukon kívül állónak találták.

Idővel elmúlik...

A szerelem nem tart örökké, hanem egy olyan állapot, amely hosszú távú kapcsolattá alakulhat át, más esetben viszont elmúlásával a kapcsolat is véget érhet. Igaz, ha fizikai (pl. nagy távolság) vagy szociális akadályok állnak a szerelmesek útjában, jellemzően tovább maradnak szerelmesek, mint más esetekben.

A dopamin

...a testben termelődő vegyület, mely a szervezet mindkét jelátviteli rendszerében (a hormon- és idegrendszerben) szerepet játszik. Elsődlegesen a mozgáskoordinációban, motiváltságban, a függőség kialakulásában és a munkamemóriában van szerepe (látszólag igen különböző dolgokban). Tágítja a verőereket, az agy, a vese, a máj ereit. Fokozza a szívizom összehúzódásait, de a vizeletkiválasztást is. Mindettől tette késznek, izgatottnak, feldobottnak érezzük magunkat.

Versenylehívás

2. Vállalkozz okosan! diákverseny

Verseny általános iskolás tanulók számára gazdasági-vállalkozói témakörben

A Vajdasági Magyar Pedagógusok Egyesülete a hagyományos Diák Menedzsment Bajnokság és a Fogyasztóvédelmi Diákverseny mellett második alkalommal hirdeti meg a Vállalkozz okosan! diákversenyt az általános iskolás tanulók számára gazdasági-vállalkozói témakörben.

A verseny célja, hogy a felnövekvő generáció tagjai mielőbb el-sajátítsák az alapvető gazdasági, vállalkozói, pénzügyi ismereteket annak érdekében, hogy felnőttként jobban eligazodjanak az üzleti világában, tudatos döntéseket hozzanak, és ez által is teljesebb életet élhessenek. A verseny hozzájárul a tanulók tudásának bővítéséhez, a csapatszellem erősítéséhez, a kreativitás és az innovációs készség fejlesztéséhez.

A verseny általános iskolás diákoknak van meghirdetve (5–8. osztály). A diákok csapatban dolgoznak mentor (tanár) segítségével. A csapatok 2-4 főből állnak. Minden csapatnak egy tervet kell elkészítenie, melyben bemutatják ötletüket, vállalkozásukat.

Az ideai versenyre egy olyan vállalat és termék üzleti tervét kell elkészíteni, amely környezetbarát, egészséges vagy energiatakarékos.

A versenyre november 15-ig lehet jelentkezni a következő e-mail címen:

menedzsment.bajnoksag@gmail.com.

Itt fel kell tüntetni a tanulók és a mentor nevét, az osztályt, továbbá az iskolát. A részletes tájékoztatást e-mailben küldjük ki a jelentkezőknek.

A versenyt november 30-án, szombaton tartják Újvidéken, a Sonja Marinković Általános Iskolában (Pushkin utca 28.).

Bővebb információk a verseny főszervezőjétől, Dr. Muhi B. Béla egyetemi tanártól kaphatók e-mailben, illetve a Vajdasági Magyar Pedagógusok Egyesülete irodájában a következő telefonszámokon: 021/548-259 és 021/479-0640.

Felhívás a Bátaszéki Matematikaversenyre

Az Újvidéki Módszertani Központ a 2019/2020-as tanévben is megszervezi a bátaszéki nemzetközi matematikaversenyt.

Kérjük azokat az iskolákat, akik szeretnék részt venni a matematikaversenyen, hogy részvételüket jelezzék az umk@eunet.rs e-mail címre.

Jelentkezési határidő: 2019. október 14.

I. forduló – iskolabajnokságok, 2019. október 31-ig. A kitöltött tesztek elküldése a Módszertani Központnak, 2019. november 11-ig. (Centar za metodiku, 21000 Novi Sad, Dunavska 3/I).

II. forduló – Vajdasági döntő (Újvidék, pontos helyszín később meghatározva) 2020. január végéig (szombat délelőtt 10,00 órától)

III. Nemzetközi döntő 2020. március 27. (péntek), Bátaszék.

A területi fordulóra, (vajdasági döntőre) minden évfolyamról a hat legeredményesebb tanuló kap meghívást Újvidékre.

A területi fordulóról (vajdasági döntő) a felső évfolyamok legjobbjai jutnak tovább a márciusi bátaszéki döntőre.

A benevezési díj 400 dinár azon tanulók részére, akik a területi fordulón (vajdasági döntő) versenyeznek majd.

A verseny előtt (2020 januárjában) kell majd befizetni a következő számlaszámra: 340-11011034-81, Erste banka.

A verseny országos koordinátorra az Újvidéki Módszertani Központ.

Gion Nándor Olvasási Verseny – 2019/2020

A Vajdasági Magyar Pedagógusok Egyesülete olvasási versenyt hirdet az általános iskolák felsős tanulóinak számára. A verseny célja: a diákok olvasásra való ösztönzése és a tanulók szövegértő olvasásának fejlesztése. Fontos, hogy minél többen könyvet vegyenek a kezükbe, vagy kedvet kapjanak ahhoz, hogy az internet segítségével jelenjenek az elektronikus könyvtár nyújtotta lehetőséggel. Mivel a versenyző nemcsak saját sikeréért „küzd”, hanem a csapat eredménye érdekében (is) igyekszik jól teljesíteni, a versenyzők közösségépítő szerepe is van. A verseny résztvevői 3 fős csoportokat alakítanak. A csoport tagjai megbeszélnek, hogy ki melyik könyvet olvassa el az adott listán szereplő könyvek közül. Egy-egy tanulónak legkevesebb három művet el kell olvasnia, de minél többet olvas el, annál jobb. A csapat összesen hat könyvcím-ből álló lista alapján kapja a teszteket, illetve a feladatlapokat. A verseny lebonyolításához szükség van a magyartanárok és a könyvtárosok közreműködésére, azzal segítjük munkájukat, hogy minden benevező iskolának az iskolai versenyre kidolgozott tesztlapokat küldünk. A csoportok egyforma kérdéseket tartalmazó feladatlapokat kapnak, és a versenyzők egy-egy csoporton belül közösen oldják meg a feladatokat.

A tartományi döntő **2019 novemberében** lesz Újvidéken. A legjobbak meghívást nyernek a Gion Nándorról elnevezett **irodalmi táborba**, melyet az Apáczai Diákotthonban szervezünk.

Az olvasandó művek listája az **V–VI. osztályosok** számára:

1. Collodi Carlo : Pinokkió kalandjai
2. Domonkos István : Via Italia
3. Gion Nándor : Postarablók
4. Knight Erik : Lassie hazatér
5. Mándy Iván : Csutak és a szürke ló
6. Mikszáth Kálmán : A beszélő köntös

Az olvasandó művek listája a **VII–VIII. osztályosok** számára:

1. Durell Gerald: Családom és egyéb állatfajták
2. Gion Nándor : A kárókatona még nem jött vissza
3. Leiner Laura : A Szent Johanna gimii
4. Lowry Lois : Az emlékek őre
5. Rejtő Jenő : Az elveszett cirkáló
6. Tamási Áron : Ábel az országban

A díjazott csapatok tanárai könyvjutalomban részesülnek. A jelentkezéseket az alábbi címre várjuk:

Aladicsné Kollár Mária 21235 Temerin, Bosnyák utca 86;

e-mail: aladics@stcable.net

Telefon: 021/841-397

Forrás: www.vmpe.org.rs

Mennyire vagy őszinte?

Mennyire vagy őszinte magadhoz és a barátaidhoz? Mindenkinek mindent elmesélsz, vagy inkább magadban tartod a gondolataidat? Válaszolj tesztkérdéseinkre, és megtudod!

Az igazat mondani egy konfliktushelyzetben

- a) értelmetlen (0 pont)
- b) kockázatos (3 pont)
- c) néha fájdalmas, mégis a lehető legjobb megoldás (5 pont)

Ha észreveszem, hogy valaki hazudik nekem

- a) úgy teszek, mintha nem tudnék róla (3 pont)
- b) próbálom megbeszélni vele a dolgot (5 pont)
- c) egy legközelebbi beszélgetés alkalmával a fejéhez vágom (0 pont)

Milyen gyakran beszélnek másoknak a magánéletemről?

- a) gyakran és bárkinek, aki meghallgat (0 pont)
- b) soha, hiszen ezek a dolgok csak rám tartoznak (3 pont)
- c) ritkán, és csak a hozzám közelállókkal (5 pont)

Követni a divatot

- a) alap, hogy lépést tartsak a legújabb trendekkel (0 pont)
- b) értelmetlen majmolásnak tartom (3 pont)
- c) fontos, de csak mértékkel (5 pont)

Mit gondolnak rólam mások?

- a) titokzatosnak tartanak (3 pont)
- b) nyitott, megbízható személy hírében állok (5 pont)
- c) népszerű vagyok, de sokan nagyszájúnak tartanak (0 pont)

Hangot adni a véleményemnek?

- a) minden körülmények közt kiharcolom, hogy meghallgassanak (0 pont)

- b) általában magamban tartom, jobb a békesség (3 pont)

- c) kívárom, hogy rám kerüljön a sor, aztán elmondom, mit gondolok (5 pont)

Az alábbi tulajdonságok közül a legértékesebbnek tartom magamban, hogy

- a) konfliktuskerülő vagyok (3 pont)
- b) őszinte vagyok (5 pont)
- c) szókimondó vagyok (0 pont)

Naplót írni

- a) gyakran eszembe jut, de sosem kezdek bele (3 pont)
- b) gyerekes dolog (0 pont)
- c) fontos és hasznos lehet, ha valaki kiírja magából az élményeit (5 pont)

Ha meghívnak egy unalmas partira

- a) elmegyek, hiszen udvariatság lenne visszautasítani (3 pont)
- b) kedvesen, de határozottan nemet mondom (5 pont)
- c) mondvascinált indokokkal mentem ki magam (0 pont)

50-40

A lelki aspektusnak fontos szerep jut az életben. Szeretsz beszélgetni másokkal, igényled, hogy megoszsd a hozzád közelállókkal az érzelmeidet, ugyanakkor alapvető kritériumnak tartod, hogy őszinte légy másokhoz. Akár egy komolyabb konfliktushelyzetről, akár mások apró füllesztéseiről, vagy éppen a saját botlásodról van szó, mindig szükségét érzed, hogy átbeszeld a dolgot az érintettekkel. Szerencsére pontosan tudod, hogy ennek a legészszerűbb módja, ha hiszti és vita nélkül, toleránsan és nyitottan hozod szóba az adott problémát. Ennek a spontán és őszinte hozzáállásnak köszönhetően az

esetek többségében hatékonyan tudod elsimítani a kapcsolati gubancaidat. Nem véletlen tehát, hogy nemcsak pozitív, de megbízható, igaz személy hírében állsz.

39-20

Bár fontosak számodra a szoros kapcsolatok, mégis úgy gondolsz, hogy veszélyes vállalkozás megmutatni a lelkünket másoknak. Érthető, hogy nem szeretnél darabokra hullott kapcsolatokat látni magad körül, sem vitázni, sem értelmetlenül megbántani másokat. Akkor már jobb és élményesebb megoldásnak látod, ha megtartod a titkaidat, ha nem beszélsz az érzelmeidről, elhallgatod a véleményedet, és ha megbántanak, inkább becsukod a szemed, mintsem szóba hozd a dolgot. Azonban fel kell ismerned, hogy ez a struccpolitika zsákutcába vezet: sem a kapcsolataid minősége, sem a lelkivilágod nem épül tőle. Próbáld meg mostantól picit őszintebben élni: mesélni a barátaidnak a problémáidról, megosztani velük a bánatodat, vagy éppen szóba hozni a közös konfliktusaitokat.

19-0

Vidám vagy, szókimondó, igazi társasági ember, aki méltán népszerű a csapatban. Jelmondatod, hogy ami a szíveden, az a szádán, és meg is próbálsz ennek megfelelően élni: kimondani, ami elsőre eszedbe jut, mindig mindenkivel mindent megbeszélni, és minden konfliktust azonnal, hevesen kikommunikálni magadból. Csakhogy ennek a hozzáállásnak olyan hátulütői vannak, mint hogy nem mindig veszed észre, hogy a szókimondásoddal megbántasz másokat, hogy az ésszerűtlen vádaskodással lehetetlen kezelni a konfliktusokat, és hogy nem lehet egy nevetéssel elintézni mások érzelmeit. Ha mélyebb lelki életre és komolyabb kapcsolatokra vágysz, meg kell tanulnod odafigyelni saját és mások lelkére: többet gondolkodni az élet dolgain, intimebb kapcsolatokat ápolni, óvatosabban fogalmazni és empatikusabbnak lenni másokkal.

Skandináv rejtvény

IZETLÁBI MERGEZŐ ÁLLAT, DE HÖRÖSZ- KÖP JEGY IS	SVÉD AUTÓJEL ARC. RÉ- GIES SZÓ- VAL	ÚJRA ZOMBORI AUTÓJEL	RÓMAI 1 NULLA URÁN	AZON A HELYEN VÍZ JÁRMÓ TILADO- NOSA	GYÜ- MÖLCS FÉLÓRAI	TONNA JAPÁN	BÁCSKAI VÁROS ÉTEL- ÍZESÍTŐ
A KÉPEN LÁTHATÓ SZABAD- SÁGHOS							
BÁCSKAI FALU FIZIMISKA			TAMARA BE CÉZVE CSEN			OLASZ FOLYÓ	
		LÉTEZIK TÉVÉ	ÉN, SZERBÜL GRAMM		LAOSZI RÉSZELETI ELTASZÍT	MIND ANGOLUL	ELŐTAG- KÉNT LÉGI A JELEN- TESE
NÉVELŐ UGRÁLO LABDA					NŐI NÉV ERŐS FO- GADA- LOM		
EGY IDEZET A KÉPEN LÁTHATÓ SZEMÉLY- TŐL	AUSZTRIA CSELEKE- DET, TETT, ANGOLUL	BIZONY, OSI MA- GYAR SZÓVAL	OLASZ AUTÓJEL	RÓMAI 5 ...TOLSZ- TOJ, ÍRÓ	PARKOLÓ JELE MELEG BÜKÖSZEL	MÁGYAR VÁROS CSAPA- DEK	
E NAPI BELGIUM		ÁLLAT- LAKÁS NEM RÉGI		FLUOR -VA, KÉP- ZOPARJA	KÉRDŐ- SZÓ EDWARD BE CÉZVE	FÁSLI- DARABI NÉMA ZITAI	ARRA- FELE! ZRENJA- NIN
		A KANÁL ISEZ FÉL ÓTI					OXIGÉN EME, EZ
A TEMP- LOM SZENTJÉ- NEK ÜNNEPE							(kiss)

Vendéglős viccek

Leül a vendég az asztalhoz. Odamegy a pincér, és azt mondja:

- Elnézést uram, de ez az asztal foglalt!
- Akkor vigye el, és hozzon egy másikat!
- válaszol nyugodtan a vendég.

*

A pincér kiviszi a megrendelt sört. A vendég ránéz a korsóra, túl soknak találja a habot, és megszólal:

- Főúr, kérem, én nem borotválkozni, hanem inni akarok!

*

A fiatalember imponálni akar a választottjának, ezért egy divatos olasz étterembe viszi vacsorázni. Miután megisznak egy palack bort, a fiú az étlap után nyúl.

- Kérünk két „giuseppe spomdaluccit”
- mondja a pincérnek.
- Sajnálom, uram, de az a tulajdonos!
- feleli a pincér.

Aláírás

Az idős néninek a hivatalnok a papír aláírását mutat.

- Itt tessék aláírni!
- Hogy írjam alá?
- Hát ahogy a leveleket szokta.
- A néni elkezd írni: „Sok szeretettel, Nagy”

Csecsemők

Két csecsemő beszélget az újszülöttesztályon:

- Te lány vagy vagy fiú?
- Fiú.
- Honnan tudod?
- Ha kimegy a nővére, megmutatom.

Kimegy a nővére, mire a kisfiú félrerántja a takaróját:

- Nézd meg, kék a zoknim!

Finom ebéd

A család ebédel. Az asszony jól elsózta a levest, de a férj hősiesen eszik.

A feleség nagy zavarában megkérdezi az urát:

- Na? Hogy ízlik a leves, drágám?
- A só nagyon finom volt drágám, csak kár, hogy kevés levest tettél rá.

- Miért nem lehetnek az én sétatím is ilyen szórakoztatóak?

Attól függ

- Uram, ön ez az autó? - kérdezi a rendőr.
- Attól függ... A vasárnapi futballmeccs idején a fiamé, ha buli van, a lányomé, ha lemosom és kiporszívózom, a feleségemé. Ellenben, ha tankolni vagy javíttatni kell, az enyém.

Dödő

A rendőr ül a konyhában, a tűzhelyen fő a babaleves, a gőz majd leveti a fedőt.

A rendőr beüvölt a szobában dolgozó feleségének:

- Anyukám, gyere már, igazítsd meg a dödőt.

Az asszony kijön, s kérdi:

- Mit igazítsak meg?
- A fazékon a dödőt.
- Az nem dödő, hanem fedő!
- Nekem azt mondta az őrmester, hogy Kovács, a fedőneve máttól Dödő.

Őszinte

A lány faggatja párját:

- Őszintén mondd meg, milyen nőket szeretsz? Az okosakat, vagy inkább a szépeket?
- Mondtam már, drágám, hogy egyiket sem.
- Én csak téged szeretlek.

Idomított kutya

- Kiválóan idomított kutyám van - dicsekszik a házigazda a vendégeknél.
- Ha adok neki kétszáz dinárt, cigarettát hoz érte.

- Ezt nem hiszem! Éppen egy félórát adtam neki ötszázat, és most se cigarettát, se kutyát!

- Csakhogy én azt mondtam magának, hogy cigarettára kétszázat adok neki. Ha ötszázat kap, akkor moziba megy.

Fülésznl

Süket ember a fülésznl:

- Doktor úr, köszönöm, hogy meggyógyított! Mennyibe fog kerülni?
- Kétezer.
- Négyezer?
- Igen, hétezer.

A BMW, a Mercedes és a Trabant

Lerobban egy Trabant az út szélén, megáll egy Mercedes, mire a trabantos:

- Ha elhúzna az első benzinkútig, azt megköszönném!

Mire a mercedeses:

- Jó, rendben, de ha esetleg túl gyorsan mennek, nyugodtan dudáljon rám!

Elindulnak, kis idő elteltével elhúzik mellettük egy BMW. A Mercedes sofőrje úgy gondolja, ezt nem hagyhatja annyiban, belelép a gázba. Az első benzinkút előtt elszáguldanak. A benzinkutas nagyot néz, és telefonál a másik benzinkutas kollégájának, majd így szól a telefonba:

- Nézd már, Józsi! Itt száguldott el egy BMW, mögötte egy Mercedes, mögötte egy Trabant, és képzeld, a trabantos veszettül dudált, mert előzni akart!

- Megismerkedtem egy csodálatos valakivel a chaten... és aztán kiderült, hogy macska!

Messze van?

Az autós eltéved.

Végre nagy örömmel megpillant két iskolás gyereket.

Megkérdezi az egyiket:

- Mondd, fiam, milyen messze van innen Szeged?

- Egész pontosan 39 996 km.
- Megbolondultál? Hiszen ha 40 000 km-t megyek, akkor körülautózom a Földet.

- Úgy bizony, én is úgy gondolom. De ha megfordítja a kocsiját és ellenkező irányba indul, akkor 4 kilométer az egész.

Gondola

Velencében egy turista taxit akar rendelni. Mivel gondolák a taxik, ezért úgy dönt, hogy a legolcsóbbat választja. A diszpécserközpontos megkérdezi:

- Első- vagy másodosztályút óhajt?
- Az attól függ, hogy melyik milyen? - válaszolja a turista.

- Az elsőosztályúban bárpult és színes tévé van, továbbá állandóan szól a zene. Ez egymillió líra. A turista sokallja, ezért tovább kérdez:

- És milyen a másodosztályú?
- Ha azt kér, akkor ön úszik a gondola után.

Rajzórán

- Mit rajzoltál, fiam? - kérdi a rajztanár Mórickát.

- Egy tehenet, amelyik füvet és lóherét eszik.

- És hol van a fű meg a lóhere?
- A tehén megette.
- És hol van a tehén!? - kérdi a tanár már türelmetlenül Mórickától.
- Elment! Gondolja, hogy maradt volna, ha már nincs mit ennie?!

Horgász

A horgász elmegy az orvoshoz, és panaszkodik neki:

- Doktor úr, amióta horgászok, mindig nagyon ideges vagyok.

- Ezt nem értem. Azt mondják, hogy a horgászat megnyugtató az emberre.

- Naná, hogyha az embernek van engedélye.

Fejtörő

Melyik ajtó vezet a szabadságba?

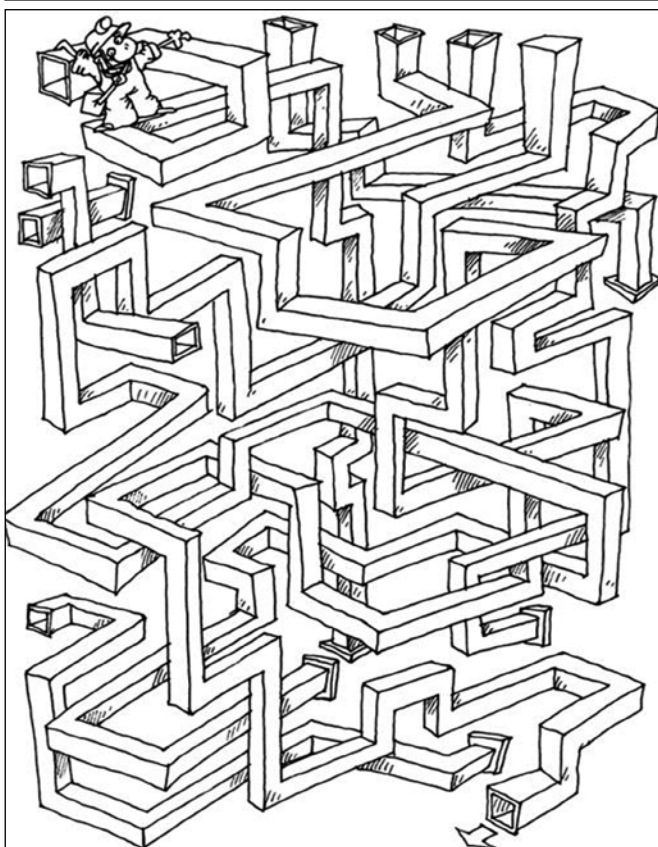
A vádlottat a bíró úgy ítéli el, hogy saját kezébe adja a szabadság útját. Két ajtó közül választhat, az egyik a börtönbe, a másik pedig a szabad világba vezet. A két ajtó előtt egy-egy őr áll, akiktől egyet kérdezhet. Az őrok egyike mindig igazat mond, a másik mindig hazudik. Mit kérdezzen a vádlott, hogy megtudja, melyik a szabadság útja?

Milyen színű a medve?

Egy vadász elindul délnek, és megy 200 métert, utána nyugatra fordul, és megy 200 métert, majd ismét fordul, és 200 métert megy északra. Ezzel visszaérkezett a kiindulási helyére. Ebben a pillanatban meglát egy medvét, és lelövi. Milyen színű volt a medve?

Egy szakasz katona ér a folyóhoz

Egy szakasz katona ér a folyóhoz, ahol a híd lerombolt, és át kell kelniük a vízen. A folyón csónakázik 2 fiú. A csónak olyan kicsi, hogy vagy 1 katona fér el benne, vagy a két fiú. Hogyan tudnak átkelni a folyón?

Megoldások
Melyik ajtó vezet a szabadságba?
A kérdés: Mit mondana az őr, ha azt kérdezném tőle, hogy melyik ajtó vezet a börtönbe? Az igazmondó a szabadság ajtajára mutat, hiszen a szabad világba vezet. A hazudós is a szabadság felé vezető ajtóra mutatna, mert ő a hamisítandót mondana. Így a válasz mindkét esetben a szabadság felé vezető ajtó.
Milyen színű a medve?
A medve fehér, mert a vadász az északi-sarkon volt.
Egy szakasz katona ér a folyóhoz
A gyerekek átkelnek a folyón, az egyik fiú visszaviszi a csónakot. Atkel a katona, a másik fiú visszaviszi a csónakot, majd ismét a két fiú kel át a csónakkal. Ez ismétlődik, míg minden katona át nem ér.
Tudod-e?
1: Debreceben, 2: falka, 3: Szent János, 4: orgona, 5: vad, 6: kakukktójas, 7: lámpa, 8: megbotlik, 9: sok jó ember, 10: a hazug ember, 11: tövis, 12: a fájától, 13: seprűnyél, 14: sárkány, 15: bölcs maradtál volna

Tudod-e?

1: Hova kéne menni pulykakakast venni az ismert dal szerint?

Badacsonyra Debreceben Kőbányára pulykafarmra

2: Hogy nevezik a kutyákból vagy farkasokból összeverődött csoportot?

falka banda team sereg

3: Melyik szent nevét viseli az éjszaka világító bogár?

Szent János Szent Ferenc Szent Péter Szent Ignác

4: Melyik hangszernek ugyanaz a neve, mint egy növénynek?

gordonka orgona oboa citera

5: Milyen „gesztenye” egy növénynev?

durva szolid vad ádáz

6: Hogyan nevezik a fejtörőkben egy sorozat valamilyen szempontból kilógó tagját?

tyúktojás verébtojás kakukktójas fecsketojas

7: Milyen „láza” lehet fellépés előtt egy színésznek?

villany mécses gyertya lámpa

8: A lónak négy lába van, mit csinál mégis a közmondás szerint?

megbotlik megfordul elfárad gyorsan fut

9: Kik férnek el kis helyen a mondás szerint?

sok szerencsés ember sok türelmes ember

sok sovány ember sok jó ember

10: Kit vagy mit érnek hamarabb utol, mint a sánta kutyát?

a kocogót a hazug embert a villamost a lajhárt

11: Mi nélkül nincsen rózs a közmondás szerint?

virág levél tövis gyökér

12: Mitől nem esik messze az alma a közmondás szerint?

a magjától a héjától a fájától a kergétől

13: Mi a boszorkányok kedvelt közlekedési eszköze a népmesék szerint?

ló görkorsolya seprűnyél autóbusz

14: Milyen állat Csukás István Süsüje?

pingvin cica malac sárkány

15: Hogy hangzik helyesen a szólás? „Ha hallgattál volna, ...”

bölcs maradtál volna most csend lenne

okosabb is lennél nem beszéltünk volna

Hogy hívják?

– Hogy hívják a medve mellszobrát?

– Mackófelső.

– Hogy hívják a japán agglégényt?

– Maradoka Magamura.

– Hogy hívják a japán árnyékszék tisztító kisiparost?

– Matata Kakiban.

– Hogy hívják a japán trafikost?

– Nincsen Csak Csikk.

– Hogy hívják a japán focicsapatot?

– Hun Kapunk Ki.

– Hogy hívják a japán titkárnőt?

– Icuka Magacuki.

– Hogy hívják a japán kőművest?

– Iszike Magaszaki.

– Hogy hívják a hullajó bulit?

– Kopor Show.

– Hogy hívják a német jegesmácat?

– Dermedve.

A helyes válasszal könyvet nyerhetsz!

Mit látsz a képen?

Nyilvánvaló, hogy a képen horgászt látunk. Legalább is a kezét meg a csónakból kinyúló horgászbotok hegyét. Látjuk, hogy azzal a bizonyos léccel a horgász a vizet püföli. De azt már nem halljuk, mert a képek nem beszélnek, hogy a csapások nyomán hang keletkezik. Ez a hang távolról is felismerhető, és aki már járt vízparton, az hallhatta. Valójában egy hagyományos harcsafogó módszerről van szó, amelynek eredete a múlt homályába nyúlik vissza. Éppen ezért nem csoda, hogy a szóban forgó halfogási módszerről számos legenda és találgatás kering.

Alighanem valamennyi pontatlan, és nyilván létezne ennek tudományos magyarázata, azonban senki sem tett lépést annak érdekében, hogy kiderítse a jelenség titkát.

A ti feladatotok, hogy megírjátok hogyan nevezik ezt a halfogási módszert.

Ha tudjátok a választ, mielőbb – legkésőbb pedig október 9-éig – küldjétek el címünkre.

Levélcímünk a következő: Jó Pajtás, Vojvoda Mišića 1., 21000 Novi Sad, de egyszerűbb, ha a választ a jopajtas.szerk@magyarszo.rs e-mail-címünkre külditek.

A nevetek mellett tüntessétek fel iskolátok nevét, az osztályt és a lakcímeteket.

Horgászkihívásra fel!

VERSENYKIÍRÁS

A 44. Jó Pajtás Sakktorna

A 44. Jó Pajtás Sakktornát 2019. november 23-án (szombaton) tartjuk az **felső-hegyi Csokonai Vitéz Mihály Általános Iskolában**.

Minden általános iskola legfeljebb öttagú fiúcsapattal és legfeljebb háromtagú lánycsapattal nevezhet be. A verseny hétfordulós, egyéni és svájci rendszerű. Az egy iskolába tartozó egyének eredményeinek összeadásával alakul ki a csapatok sorrendje. A legjobban helyezettek serleget, érmeiket és különböző ajándéktárgyakat kapnak jutalmul, külön a fiú és lány, ezen belül külön az alsós és felsős csoportokban.

Az utazási költségek a résztvevő iskolákat terhelik, a szervező reggelit biztosít a résztvevők számára. A sakk-készleteket és sakkórákat a csapatok hozzák magukkal.

A csapatok benevezését kérjük elküldeni e-mailben a jopajtas.szerk@magyarszo.rs címre legkésőbb november 15-éig. A részvételi szándékuk mellett fel kell tüntetni a csapat tagjainak adatait: vezetéknevét, név, osztály. A csapatvezetők hozzák magukkal ezt a névsort a verseny helyszínére, ugyanis a csapatok végleges benevezése és regisztrálása az esetleges játékoscserekorrigálásával a helyszínen történik. Ez fontos a számítógépes nyilvántartás miatt. Az esetleges változtatásokat a helyszínen a verseny napján 8.30 és 9.00 óra között lehet elvégezni. A megnyitó tervezett időpontja 9.30 óra.

Kérjük az érdeklődő csapatok vezetőit, hogy tartsák magukat a megadott időpontokhoz és a torna szabályaihoz, ugyanakkor ismertessék a versenyzőkkel a torna szabályait.

Versenyszabályzat

A Jó Pajtás sakkversenyén általános iskolák csapatai vehetnek részt. A verseny egyéni, külön csoportban játszanak a fiúk és a lányok. Egy iskola maximum 5 fiút, illetve maximum 3 lányt nevezhet be. A sakk-készleteket és sakkórákat a résztvevő csapatok hozzák magukkal és a szervezők rendelkezésére bocsátják a verseny ideje alatt. A gondolkodási idő 15-15 perc játékosonként egy játszámra. Az a versenyző, akinek elfogyott a gondolkodási ideje, elvesztette a játszámát. Az egy iskolából érkező sakkozók a program nem párosítja egymással. A verseny egynapos, hétfordulós, svájci rendszerű.

Egy-egy kategória győztese az a versenyző, aki a legtöbb pontot szerezte meg a 7 forduló során. Holtverseny esetén a Buholcz-pontok döntenek a végső sorrendről.

A fiú és lánycsapatok sorrendje az egyéni eredmények összesítése által alakul ki. Amennyiben egy iskola több mint 4 fiút, illetve több, mint 2 lányt nevezett be a versenyre, csak a legjobban helyezett 4 fiú, illetve 2 lány eredményei számítódnak be a csapateredménybe. A fiú és lánycsapatok eredményeinek összesítésével alakul ki az iskolák végső sorrendje.

A csapatvezetőkkel történő egyeztetés után a szervező módosíthat a fenti szabályokon. Minden egyéb, a versenykiírásban nem szabályozott kérdésben a Szerbiai Sakkszövetség szabályzata a mérvadó.

A csapatvezetőségnek a verseny helyszínén, annak kezdete előtt átadott benevezése számít véglegesnek. A versenyt vezető bíró döntése végleges.

A Jó Pajtás megjelenését támogatja

CIP – Katalogizacija u publikaciji
Biblioteka Matice srpske, Novi Sad

82+79(02.053.2)

ISSN 0350-9141

COBIS.SR-ID
16225794

Vajdaság Autonóm
Tartomány

Magyar Nemzeti
Tanács

